

**vlucht door
het oerwoud**

**JOHAN
HIDDING**

Vlucht door het oerwoud

*Vlucht
door het oerwoud*

door Johan Hidding

Derde druk

W. D. MEINEMA N. V. - DELFT

Geïllustreerd door Ben Horsthuis

Groot gevaar

Peter de Wilde blijft staan en kijkt om. Op de weg, die door het Kongolese oerwoud loopt, nadert iets met veel geraas, maar het zal pas te zien zijn, als het de bocht om komt. Dat duurt niet lang meer – daar is het: een jeep.

Het ding heeft een behoorlijke vaart. De inzittenden zijn blanken. Hun gezichten staan strak, in hun ogen is grote bezorgdheid.

Peter krijgt een vermoeden. Het wordt meteen bevestigd. Er wordt abrupt geremd en men schreeuwt in het Frans: „Kom mee! Vlug! Wat móét je hier op je eentje! De rebellen zijn in aantocht!”

De jeep staat nu naast hem.

„Sta niet te treuzelen!” commandeert de baardige man achter het stuur.

De vrouw, naast hem, is bleek. Het meisje, dat achter haar zit, eveneens. Ze staart hem aan, alsof het haar een raadsel is, dat iemand hier op z'n eentje de oerwoudweg volgt, en nog wel te voet! De jongen, die naast haar zit, en die ongeveer net zo oud zal zijn als hij, kijkt woedend en bang tegelijk. Hij steekt plotseling zijn hand uit en trekt Peter in de jeep.

De jeep rijdt al weer.

Peters benen trillen. Dit zijn dus vluchtelingen, zoals hij direct al vermoedde. Al een paar dagen immers is er sprake van rebellen. Woeste inheemse horden. Maar tot nu toe waren ze in deze omgeving niet gesignaleerd, en het scheen bovendien, dat ze in een heel andere richting trokken . . .

„Waar zijn ze?” vraagt hij aan de jongen, die hem in de jeep heeft gesleurd.

Die noemt de naam van een plaats. Peter verbaast zich, want die plaats ligt tamelijk ver hier vandaan. Hij had gedacht, dat de rebellen al bedenkelijk dichtbij waren. „Dan zijn ze nog op een behoorlijke afstand,” zegt hij, wat opgelucht.

„Ja, die!” zegt de jongen kort en driftig. „Maar ze komen deze kant uit en bovendien zijn er méér! Ze trekken door het oerwoud en ze kunnen al heel dichtbij zijn!”

„Oei!”

Het meisje zegt: „Daarom hebben we zo'n haast!”

Dat is duidelijk! Als de zaken zo staan, moet er als de wind gehandeld worden!

Wat zullen de anderen thuis schrikken! Het is maar goed, dat deze mensen hem in de jeep hebben getrokken! Nu is hij straks tenminste een ietsje eerder thuis! Hij buigt zich voorover en vraagt aan de bestuurder: „Monsieur! Wilt u mij er daarginds uitlaten? Bij die rotspunt? Daar wonen we . . .”

„Zeker. Wie ben je?”

Peter noemt zijn naam.

„De Wilde?” zegt de bestuurder, terwijl hij bij de bewuste rotspunt stopt. „Is jouw vader lang en blond?”

„Ja, monsieur . . .”

„Juist! De Hollander! Ik ken hem wel! Zeg hem, dat jullie ogenblikkelijk moeten vluchten! Zeg hem, dat Lardieu dat zegt!”

„Ja, monsieur! Ik dank u!”

Peter rent de dwarsweg op. De jeep raast weer verder. Als Peter het erf bereikt van het huis waar hij woont, klinkt achter de struiken een verheugd geroep van zijn jongere broer Rob: „Hallo Peter! Tempo is al terug! Hij liep achter het huis!”

Tempo is de aap. Een aardig dier, waaraan ze allemaal

erg zijn gehecht. Een actief dier óók vaak. Vandaar de naam. Vanmorgen was hij ineens weg. Ze hadden hem geroepen, maar hij was niet komen opdagen. Tenslotte gingen ze hem zoeken: Peter, Marjan en Rob.

Marjan en Rob waren in de buurt van het huis gebleven, maar Peter was verderop gegaan. Hij had een keer gezien, dat Tempo de weg afrende tot aan de driesprong, dat hij daar even ging zitten op de rotspunt en vervolgens naar rechts rende, de andere weg op. Had Tempo dat spelletje herhaald? Was hij er misschien definitief vandoor?

Peter had gelopen en gespeurd, en toen was die ontmoeting met de vluchtelingen gevolgd . . .

„Ja, dat is best!” roept hij. „Maar we hebben nou wel wat anders te doen! De rebellen zijn in aantocht!”

„Hè? . . .”

„Ja!” Peter rent meteen verder, het huis in. „Moeder!” Mevrouw de Wilde, die in een ander vertrek aan het werk is, schrikt hevig. Peters stem klinkt zo wild en alarmerend, dat ze direct denkt aan een ongeluk. Met een ruk opent ze de deur.

Peter staat midden in de kamer. Zijn gezicht is vertrokken, zijn ogen zijn onwezenlijk groot.

Voordat ze iets heeft kunnen zeggen, klinkt zijn stem weer, gejaagd: „Moeder, ik heb . . . eh . . .” Plotseling breekt hij af. Hij heeft bedacht, dat hij zijn moeder op deze manier wel heel erg laat schrikken.

„Peter! Wat is er gebeurd!”

„Nou moeder, we moeten zo gauw mogelijk hier vandaan. Het is hier binnenkort niet veilig meer. Het schijnt, dat de rebellen dichterbij zijn dan we dachten.”

„Rebellen? Hoe weet je . . . Wie heeft . . .”

„Iemand heeft me gewaarschuwd. Meneer Lardieu heet hij. Hij kent vader.”

Snel vertelt Peter, wat hij daarnet beleefd heeft en gehoord.

Zijn moeder is bleek geworden. „Verschrikkelijk . . .” Haar stem trilt een moment. Maar dan, energiek, zegt ze: „We maken ons onmiddellijk klaar! Vader is in de buurt. Rob, roep vader direct met de bel! Marjan moet ook onmiddellijk komen. En de wagens . . .”

„Die rijd ik wel voor de deur!” zegt Peter.

Rob is al weg, naar buiten, waar de bel hangt. Terwijl hij zijn hand uitsteekt naar het touw, ziet hij Marjan, die bij de bosrand rustig bloemen verzamelt. Hij schreeuwt dat ze ogenblikkelijk moet komen! „De rebellen zijn in aantocht!”

Meteen luidt hij de bel. Een grote bel is het, met een sterk geluid. Sinds twee dagen hangt hij hier, maar hij is nog niet eerder gebruikt. Nu worden de klanken over de wildernis gejaagd.

Marjan is al naar binnen gestormd. Dat Rob niet zo maar wat heeft beweerd, is haar wel duidelijk!

Intussen rijdt Peter de wagens tot aan de deur: de stationcar en de jeep. Dan stormt ook hij weer naar binnen, terwijl nog steeds de bel geluid wordt – als een noodklok . . .

Meneer de Wilde is in het oerwoud bezig met het verrichten van wetenschappelijke waarnemingen op het gebied van bodemsoorten en vochtgehalte.

Sinds een paar maanden woont en werkt hij hier. Maar toen hij kwam, heeft hij meteen gezegd, dat hij er niets voor voelde lange tijd te blijven. Het gebied is bijzonder interessant en hij houdt van zijn werk, maar het is hier ontzettend eenzaam, en vooral voor zijn vrouw is dat allesbehalve prettig.

Hiervóór woonden ze in een streek waar veel meer blanken waren. Ze hebben ook al een tijdlang op Madagaskar gewoond. De kinderen spreken dus zo langzamerhand behalve Nederlands ook behoorlijk Frans! Maar nergens was het zo stil als hier. Momenteel hebben de

kinderen vakantie, maar anders zijn ze de hele week van huis, in verband met de scholen die ze bezoeken.

Allerminst een ideale toestand dus. En nu hoor je sinds kort ook nog van opstandelingen. Gelukkig opereren ze niet in deze streken, maar hij wenst geen risico te nemen. De laatste dagen is hij dicht bij huis gebleven. Vóór het huis heeft hij een enorme bel neergehangen, en áls de toestand ongunstig dreigt te worden, kan hij met die bel onmiddellijk worden gewaarschuwd.

En nu hóórt hij de bel . . .

Geschrokken loopt hij zo snel hij kan door de wildernis, in de richting van het huis.

Alarmerend klinkt het geluid van de bel hem tegen. Het kan natuurlijk ook nog iets anders betekenen; een ongeluk.

Na korte tijd wordt het huis zichtbaar, tegelijk met Rob, die wilde gebaren maakt boven zijn hoofd.

„Rob! Wat . . .”

„Vlug vader! We gaan er vandoor! De rebellen komen! Ze . . .”

Meneer de Wilde luistert al niet meer. Hij rent naar de voordeur, die wagenwijd openstaat. Rob rent mee.

Binnen is alles in rep en roer. Tassen worden volgestopt. Koffers worden gesloten.

„Gelukkig dat je er bent, man!” zegt mevrouw de Wilde.

„Ja, maar hoe weten jullie . . .”

„Peter heeft het gehoord.”

„Ja vader.” Peter vertelt snel, wat hij gehoord heeft, en van wíé hij het heeft gehoord.

„Lardieu?” zegt zijn vader. „Die is altijd goed op de hoogte van een hele hoop dingen! We mogen zijn raad niet in de wind slaan!”

Peter grijpt een koffer en draagt die naar de wagens. Rob volgt met een tweede. Het zijn koffers die enkele dagen geleden uit voorzorg al waren gepakt, omdat je

immers nooit weten kon, hoe het gaan zou met de opstandige beweging.

Het is maar goed, dat het gebeurd is, denkt Peter. En verder is het ook maar goed, dat een deel van het huisraad en verdere bezittingen tot nu toe niet naar dit huis zijn overgebracht, maar dat ze nog steeds zijn opgeslagen in een andere plaats. Dat is gebeurd, omdat vader niet van plan was lange tijd in dit eenzame gebied te blijven werken.

Maar wat hier wel is, kunnen ze ook nog lang niet allemaal meenemen. Alleen voor het belangrijkste is plaats! Het is zielig om te zien hoe Rob, die dol is op boeken, probeert om ergens een plaatsje te vinden voor zijn collectie. Het is bijna niet mogelijk.

„Hier maar, jò,” zegt Peter opeens, terwijl hij een stapel tijdschriften, waar hij zelf nogal aan gehecht is, omdat er heel wat in staat over de luchtvaart, weer uit de wagen smijt.

„Maar . . .” Rob kijkt weifelend, want hij wéét, dat die bladen voor zijn broer veel waarde hebben.

„Er komen wel weer nieuwe,” bromt Peter en hij holt het huis in. Stel je voor, ze zullen zeker hun tijd gaan verspillen met zulke onbenulligheden!

„Er moet flink wat proviand mee!” zegt zijn vader.

„We weten immers niet, hoe lang we onderweg zijn.”

„We hebben een behoorlijke voorraad,” zegt moeder.

„Een deel ervan zit in de rugzakken.”

„Prachtig. Rugzakken vastmaken!”

In een minimum van tijd is het gebeurd.

Snel, voor het laatst, loopt men door de kamers.

Marjan grist nog een paar schoenen uit haar kast. De allernieuwste nog wel! Dat die er nog stónden . . .!

De stem van haar vader klinkt door het huis: „Alle ramen sluiten!”

Maar terwijl zij bezig is haar raam te sluiten, luistert ze opeens gespannen.

Wat was dat daar, ergens in de verte? Klonken daar schoten?

Ze snelt naar de huiskamer, het verzamelpunt, waar haar vader en moeder nog inderhaast bezig zijn iets in een tas te bergen en waar ook de anderen juist weer komen binnenstormen na hun laatste tocht door het huis.

„Het was . . .” zegt ze met trillende stem, „net of ik iets hoorde, daarginds . . .” Ze wijst.

Geschrokken kijken de anderen haar aan.

„Schoten,” zegt ze, „maar ik weet het niet, ze . . .”

„Geen paniek, we gaan!” De stem van haar vader klinkt rustig, maar nog voor ze de kamer hebben kunnen verlaten, golft de schrik door hen heen, want wóest klinkt buiten plotseling de bel . . . En wéér! En opnieuw!

Op slag is het hun duidelijk, dat iemand van de vijand met dit geluid andere bendeleden hierheen roept . . . Dat de vijand sneller is geweest dan zij.

Hevige spanning

De kaken van Rob bewegen nerveus.

„Liggen,” commandeert zijn vader met gedempte stem. Ze liggen al – behalve Peter, die de revolver van zijn vader van een stoelzitting heeft gegrist en kruipend op weg is naar de voordeur, het wapen in de hand. Er mag geen seconde verloren gaan. Hij heeft daarnet, achter het matglazen ruitje links van de voordeur, wazig iets zien bewegen: de arm die aan het touw rukt, waarmee de bel bewogen wordt.

Vlak achter zich hoort hij de stem van zijn vader: „Jongen, pas op. Ik zal . . .”

Het oorverdovend geluid van de bel maakt de rest van de zin onverstaanbaar.

Peter richt. De vijand zelf is vanaf dit punt nog steeds niet te zien, maar wel, ofschoon uiterst schimmig, die rukkende arm.

Peter vuurt. De knal van het schot davert door het huis. Onmiddellijk daarop klinkt er buiten een bijna dierlijke jammerklacht en het volgende moment is er voor de half openstaande voordeur een woeste tronie . . . Het gezicht van Tempo, de aap . . .

Mateloos opgelucht springen ze in de wagens. Van de vijand is nog niets te zien, en Tempo is amper geraakt. Zijn linker voorpoot bloedt wat, maar van een ernstige wond is geen sprake en hij heeft er weinig hinder van. Marjan heeft hem meegenomen naar de jeep, om de poot onderweg te kunnen verbinden, maar Tempo springt er sneller in dan zij!

Peter zit al achter het stuur. Zijn vader, die de revolver en de karabijn bij zich heeft, sluit de deur van het huis, rent naar de stationcar en rijdt het erf af. Peter volgt met de jeep.

Rob zit naast vader. Achter hem zit moeder. Snel rijden ze tot aan de driesprong, waar de grijze rotspunt staat, daar slaan ze linksaf en rijden met nog grotere snelheid verder, in de richting waarin ook reeds die andere mensen met hun jeep zijn gevlucht.

Rob kijkt aldoor speurend naar links en rechts. Het gezicht van zijn vader staat somber, maar wilskrachtig.

„We halen 't wel, hè vader?”

„Als God het wil, jongen. Dan wel.”

Rob knikt.

Hoog en ondoorzichtig staat het oerwoud aan beide zijden van de weg. De wagen schokt, de motor ronkt regelmatig.

Op korte afstand volgt de jeep.

„Niets bijzonders te zien, hè?” zegt Peter tegen Marjan, die met oplettende ogen naast hem zit.

De aap heeft een van zijn lange armen over haar schouder gelegd. Marjan heeft zopas de gewonde voet van het dier verbonden met een schone zakdoek, maar nu ontdekt ze, dat Tempo het noodverband verwijderd heeft en aandachtig de wond bekijkt.

Natuurlijk ziet hij de noodzaak van zo'n verband niet in. Ze kan het wel opnieuw aanbrengen, maar dan peultert hij het vast en zeker wéér los. Daarom pakt ze het anders aan. Ze neemt een tweede zakdoek en wikelt die om haar hand.

Tempo kijkt nieuwsgierig toe en doet vervolgens zijn best om haar na te apen. Hij neemt het verband, dat hij daarnet verwijderd heeft, zij helpt hem, en even later zit Tempo tevreden naar zijn opnieuw verbonden voet te kijken.

Marjan glimlacht en als ze Peter vertelt wat ze gedaan

van
Hordhuis

heeft, kijkt hij een moment met een lachje opzij. Even wordt daardoor de spanning wat verbroken, heel even maar.

Vrijwel onophoudelijk glijdt links en rechts de hoge muur van groen voorbij en Marjan krijgt het gevoel, dat ze wel vaker heeft gehad wanneer ze door het oerwoud reed: dat ze over de bodem rijden van een smal, diep en groen ravijn. Iets dreigends ging er nooit zozeer van uit – maar nu wel . . .!

Hoe lang rijden ze al?

Ze kijkt op haar horloge. Hoogstens vijf minuten . . .

Ze kan het niet begrijpen.

Na verloop van tijd komen ze langs een dorpje van inheemsen. Het ligt daar stil, er is geen mens te zien. Onheilspellend lijkt dat . . .

„Zouden ze gevlucht zijn?” vraagt Marjan.

„Het schijnt zo.”

Ook het volgende dorpje ziet er uit alsof het uitgestorven is.

„Wat naar, hè?” zegt Marjan. „Beklemmend . . .”

Peter knikt. Wat is er aan de hand, vraagt hij zich af. Zijn de rebellen misschien langs andere wegen al veel verder opgerukt dat wij dachten? Of zijn de bewoners van deze dorpjes alleen maar gevlucht omdat er vage geruchten tot hen waren doorgedrongen? Dat kan natuurlijk ook. Het is te hopen dat het zo is!

„Zouden de rebellen al ergens in deze buurt zijn?” vraagt Marjan ongerust.

„Omdat die dorpjes verlaten zijn, bedoel je?”

„Ja . . .”

Peter trekt wat met zijn schouders en bromt, schijnbaar nogal nonchalant: „Het zegt me niets. Deze mensen kunnen elkaar wel de stuipen op het lijf hebben gejaagd, alleen maar omdat ze het een of andere dwaze gerucht hebben opgevangen.”

„Ja, dat is zo,” zegt Marjan opgelucht. „Dat kan best. Misschien valt het allemaal wel heel erg mee, hè?”
Peter knikt.

De jeep schokt. De weg is hier nogal oneffen. Marjan laat even haar ogen over de bagage gaan. Ligt alles nog op z'n plaats? Ja. — Maar . . . die nieuwe schoenen, die ze nog op het nippertje meegenomen heeft uit haar kamer, waar zijn die? Nog geen moment heeft ze er aan gedacht, natúúrlijk niet, maar nu opeens . . . Hééft ze die schoenen wel meegenomen? Nee. Ze weet plotseling zeker, dat ze achtergebleven zijn! Ze heeft ze meegenomen naar de huiskamer en daar zijn ze blijven liggen, want toen moesten ze immers allemaal plotseling dekking zoeken, tenminste dat meenden ze, omdat die bel zo spookachtig tekeer ging! En toen heeft ze aan die schoenen niet meer gedacht.

„Peter, ik heb m'n nieuwe schoenen vergeten.”

„Hè?”

„M'n nieuwe schoenen! Ze staan nog in de huiskamer.”

„Zeur niet!” snauwt Peter. „Wie gaat er nú zaniken over een paar schoenen! Wou je terúg soms?”

„Natuurlijk niet! Zo bedoel ik het niet, maar jij doet alsof het een niemendalletje is! Het waren juist die mooie dure, die moeder en ik samen hadden gekocht, toen we een tijdje geleden in Leopoldstad waren! Het is toch jámmer?”

Peter knikt maar wat. Ja vooruit, hij wil het wel geloven. Meisjes vinden zoiets nu eenmaal erg. Het schijnt, dat ze daar zelf niks aan kunnen doen. Maar kijk, er zijn vandaag wel belangrijker dingen aan de orde, hè? Ronkend jaagt de jeep voort door het groene ravijn van oerwoudwanden.

„Het kwam,” zegt Marjan nog, „door die consternatie, toen Tempo als een wilde ging bellen.” Glimlachend geeft ze het dier een tik op z'n snuit.

Tempo kijkt haar met droevige ogen aan, alsof hij het

zelf achteraf ook hevig betreurt, dat door zijn optreden die schoentjes achtergebleven zijn . . .!

„Dwaze kwast,” zegt Marjan, terwijl ze voorthotsen.

„Je bent toch een lief dier, hoor! Stel je voor, dat jij daarginds gebleven was! Dat zou heel wat erger zijn!”

„Zo is het,” zegt Peter.

De voorste wagen verdwijnt om een lusvormige bocht. Terwijl ze zelf die bocht nemen, springt de aap uit de jeep . . .

Ze schrikken hevig . . .

„Tempo!” Ze roepen het gelijktijdig – maar Tempo gaat aan de haal . . . Hij gaat terug . . .

Peter remt zo snel hij kan, hoewel hij niet weet of het wel verstandig is – Tempo is tenslotte maar een dier, moet je daarvoor risico's nemen? Maar de jeep staat al. Ze springen eruit, rennen terug – Tempo staat in het gras naast de weg. Hij staat daar bij een lichtgekleurd voorwerp, waar hij zijn rechtersvoorpot onderzoekend tegenaan duwt, terwijl hij het met grote aandacht en telkens draaiende kop bekijkt. Een koffer . . .

„O, die schat!” roept Marjan. „Mijn nieuwe koffer!”

Ze rent ermee terug naar de jeep. Peter zit alweer achter het stuur, en Tempo ziet zelfs nog kans om eerder dan zij weer plaats te nemen in het voertuig!

Ze rijden alweer, nemen de bocht die er onmiddellijk op volgt, en zien dan weer de eerste wagen, die ze even uit het gezicht hadden verloren. De wagen stáát daar, en Rob komt hen hollend, met een angstige vraag op zijn gezicht tegemoet.

Peter en Marjan maken een luchtig gebaar, zo van: rij maar door, er is niets aan de hand.

Rob rent terug naar de eerste wagen en even later rijden ze weer als tevoren.

„Ik schrok me naar!” zegt Peter, terwijl hij een snelle blik op Tempo werpt. „Ik dacht, daar gáát-ie! We moeten . . .”

„Ja.” Marjan pakt de lijn, en Tempo laat gewillig toe, dat hij wordt vastgemaakt. Ze streelt hem even en spreekt hem toe. „Stel je voor, dat je er straks echt vandoor ging! Zo’n braaf dier willen we niet missen! Je hebt het helemaal weer goed gemaakt! Als jij die koffer niet opgeraapt had, was het vrouwtje nog veel méér spullen kwijt geweest!”

Ze heeft de koffer achter zich neergelegd, en houdt hem met één hand vast. Ze heeft hem gekocht gelijk met die schoenen. Ze was er nogal weg van, want het was een erg mooie koffer, leuke kleur, leuk model ook, en bovendien was het haar wel eens opgevallen, dat veel meisjes zo’n koffer hadden! Een gezellig dingetje, als je eens op reis ging! Aan een vlucht heeft ze toen nog niet gedacht! Maar nu had ze, een paar dagen geleden, deze koffer gepakt. Toen ze daarmee bezig was, had Tempo met grote aandacht toegekeken. En toen ze hem gesloten had, had hij de koffer nog eens grondig bestudeerd. Hij kende hem dus uitstekend. Het handvat vond hij bijzonder leuk. Telkens bewoog hij dat met zijn poot.

Toen ze zopas inderhaast moesten vertrekken, was de koffer door Peter en Rob, met de andere bagage, op het dak van de grote wagen geladen, waar speciale voorzieningen waren getroffen, zodat er onderweg niets af zou kunnen vallen.

Dat meenden ze tenminste.

Wat er vervolgens gebeurd is, is duidelijk. Door het hotsen over de nogal slechte weg is de boel gaan verschuiven, en daarnet, in die bocht, is deze koffer er dus afgevlogen! En Tempo, die hem zag liggen, heeft hem herkend en heeft het spelletje met het handvat meteen willen herhalen – waar hij dan ook al druk mee bezig was . . .!

Even kijkt Marjan om naar de koffer. Nee, de sloten zijn niet opengevlogen door die val.

„Je moet wel goed opletten, hoor!” zegt Peter. Zijn stem klinkt ernstig.

„Eh . . .”

„Ja, dat groen aan weerskanten van de weg, dat moet je een beetje in de gaten houden. Wie zegt, dat Rob niets ontgaat? Je kunt nooit weten.”

Marjan is geschrokken. Eventjes geleden nog dacht Peter toch, dat het allemaal wel heel erg mee zou vallen? Maar nu schijnt hij zich weer zorgen te maken . . . Waarom? Ze durft het niet te vragen. Nauwlettend kijkt ze naar de woudrand, aan beide zijden van de weg . . . en ze schaamt zich over haar kleinzielig schoenen-gepraat van zopas.

Peter zegt maar niet, wat hij plotseling gezien heeft – of liever, wat hij méénde te zien, want het was vaag en hij zag het maar éven, boven een smalle, minder hoge strook van het oerwoud: iets donkers, het leek wel een grote rookwolk . . . Stond daar iets in brand? En wát stond daar dan in brand?

Och, denkt hij nu, misschien was het ook wel niets bijzonders. Gewoon een brandend stuk savanne bijvoorbeeld. Er brandt wel vaker iets. Maar het is wel opvallend, dat de voorste wagen opeens nog sneller is gaan rijden . . . Hebben ze daar misschien die rookwolk ook gezien en zich afgevraagd, wat de oorzaak kon zijn? Zelf verhoogt hij natuurlijk ook meteen de snelheid, zodat de onderlinge afstand gelijk blijft.

De jeep hotst nu nog heviger dan zopas, maar het vehikel kan er wel tegen!

Ze naderen weer een bocht. De voorste wagen rijdt nu bijzonder langzaam – en weer trekt Peter zijn conclusies: vader is opmerkelijk voorzichtig. Veel voorzichtiger nog dan bij vorige bochten.

„Vader vertrouwt de zaak niet,” zegt Marjan.

„Nee.”

De eerste wagen stopt nu. Meteen staat ook de jeep stil.

Vlammen

Peter springt eruit, loopt snel naar zijn vader, die ook al naast de wagen staat. „Vader, ik ga wel even kijken.”

„Ja jongen, maar . . .”

„Ik kan goed sluipen en . . .”

„Ik ook!” zegt Rob, wat verontwaardigd.

„Maar ik kan harder lopen dan jij,” zegt Peter snel.

„Heb jij ook die rookwolk gezien boven het bos?” vraagt vader.

„Ja. Denkt u . . .”

„Best mogelijk dat het niets bijzonders was. Maar voor alle zekerheid . . . Ga maar even kijken, ik blijf in de buurt. Voorzichtig. Hier heb je de kijker.”

Peter sluipt vooruit, door de rand van het groen. Zijn vader volgt op korte afstand.

Marjan heeft meteen de plaats van Peter ingenomen: achter het stuur. Als er werkelijk gevaar is, denkt ze wilskrachtig, k  er ik straks alvast de jeep! Ze kan het. Thuis, op het erf, heeft ze keer op keer met de jeep gereden. Ook wel eens een eindje de bosweg op.

Haar vader heeft gezegd: „In deze rimboe weet je nooit waar het goed voor is dat je desnoods een wagen kunt besturen, al ben je nog wel wat erg jong.”

Jong? Morgen wordt ze immers al vijftien! Dat schiet haar opeens weer te binnen. Ze heeft nogal uitgezien naar die dag – maar door de vlucht heeft ze er geen moment meer bij stilgestaan. Het is ook wel een vreemd idee nu . . .

Ze glimlacht tegen haar moeder, die even omkijkt en haar bemoedigend toeknikt, en die vervolgens enkele woorden zegt tegen Rob.

Rob werpt een snelle blik achterom, wil meteen achter het stuur gaan zitten, maar moeder houdt hem tegen en neemt zelf daar plaats.

Dat is maar goed ook, denkt Marjan. Rob kan soms zo woest zijn . . . Stel je voor, dat hij de wagen zo hardhandig keerde dat hij ergens tegenop vloog!

Intussen sluipt Peter door de rand van het oerwoud. Spoedig is hij de bocht om. Daarachter is niets bijzonders te zien – maar ver kijken kan hij niet, want op deze bocht volgt bijna meteen een tweede. Dat is trouwens geen verrassing voor hem, hij wist, dat zich hier een S-bocht bevond. Hij sluipt dus verder. Als hij ook de tweede bocht achter zich heeft, kan hij een behoorlijk gedeelte overzien, maar iets verontrustends valt er niet te ontdekken.

Opgelucht haast hij zich terug. „Niets bijzonders, vader!”

„Mooi zo!”

Snel nemen ze weer plaats achter het stuur en rijden verder.

„Het schijnt toch mee te vallen, hè?” zegt mevrouw de Wilde, die haar oude plaatsje weer ingenomen heeft. Haar man knikt.

Maar als ze even later weer langs een dorpje van inheemsen komen, blijkt ook dát verlaten te zijn . . .

„Toch gek, hè?” zegt Rob.

„Och,” zegt zijn vader. Meer niet. De weg begint te stijgen. Op een horizontaal gedeelte, niet ver meer van het hoogste punt, wordt opnieuw gestopt.

Peter rent naar voren. „Ik ga wel even kijken, vader.”

„Nee!” zegt Rob nijdig en meteen is hij al op weg.

Hij loopt behoedzaam en toch snel.

Zijn vader wil hem terugroepen, maar denkt dan: Nee. We mogen geen tijd verliezen! En dat geroep kan funest zijn. Snel volgt hij Rob.

Peter kan het maar moeilijk verkroppen, dat Rob hem die poets heeft gebakken. Hij drementelt heen en weer, loopt ook nog een eindje de helling op, blijft weer staan. Rob sluipt intussen langs de struiken. Nog even, denkt hij. Enkele meters nog, dan zal hij over het hoogste punt heen kunnen kijken. Ja . . . Hij staat nu op zijn tenen.

De schrik slaat door hem heen. Wat is dat daar voor een drukte op de weg? Zijn dat . . .? Hij heeft de kijker al voor z'n ogen, tuurt even naar de zwarte gedaanten, die daar lopen en dan weet hij genoeg! Hij vliegt terug, maakt heftige gebaren. „Rebellen op de weg! Ze komen deze kant uit!”

„Vlug!” roept zijn vader.

Ze stormen naar de wagens. Voor hen uit rent Peter. Hij ziet, dat Marjan al bezig is de jeep te keren. Moeder keert de andere wagen.

„Rebellen op de weg!” roept hij. „Ze komen deze kant uit!”

Hij springt achter het stuur van de jeep. Marjan is bleek. Moeder ook. Vader en Rob hebben nu ook de wagen bereikt. Ze hijgen ontzettend. Stotend komen de woorden uit Robs mond: „Rebellen . . . Over enkele minuten . . . kunnen ze ons zien . . .”

Vaders stem klinkt rustig en beslist: „We rijden terug, door die S-bocht. Een eind verder slaan we linksaf!” Ze rijden alweer. De grote wagen voorop. De helling af. In de richting van de S-bocht. Maar tot hun grote ontsteltenis zien ze opeens, dat er in diezelfde richting iets donkers opstijgt . . . rook . . . die zich snel uitbreidt tot een reusachtige wolk . . . Vlammen schieten omhoog . . .

Het is volkomen duidelijk: wat daar brandt, is het dorpje, dat ze zojuist hebben zien liggen, even nadat ze door de S-bocht waren gekomen. Het is ontzettend.

De wagens staan. Wat nu?

Ze kunnen niet verder en ze kunnen niet terug. Ze kunnen hier ook niet blijven staan, want dan zullen ze weldra worden ontdekt. Iedere seconde is belangrijk . . . Meneer de Wilde heeft zopas iets gezien, dat deed denken aan een soort dwarsweg. Ze móeten proberen die ongezien te bereiken! Hij roept, wat hij van plan is. Snel rijden ze verder, in de richting van de angstwekkende rookwolk. Niet ver. Daar is die dwarsweg, of wat het dan maar zijn mag! De grote wagen zwenkt snel. De jeep volgt onmiddellijk. Terwijl ze de hoofdweg verlaten, werpt Marjan nog een snelle blik naar de hoogte, vanwaar Rob eventjes geleden de rebellen heeft gezien. Hebben ze die al bereikt? Bewéégt daar iets op het hoogste punt?

Langzaam, hevig schokkend en schommelend, gaan de wagens door de ruigte . . . Nee, een weg kun je dit onmogelijk noemen, denkt Peter bezorgd. Ze rijden door laag struikgewas, rakelings langs boomstammen. Verderop schijnt trouwens wel iets meer ruimte te zijn. Misschien zullen ze daar weer met een behoorlijke snelheid vooruit kunnen komen! Doorzetten!

Woeste stemmen

Marjan gilt.

De voorste wagen helt ver over naar links, kantelt en blijft liggen met de wielen omhoog. Peter ziet nog juist kans de wagen te ontwijken, maar botst daardoor tegen een boom. Een hevige schok!

Een ogenblik is het doodstil. In die stilte meent Peter iets te horen in de verte . . . Het volgende moment springen Marjan en hij uit de jeep, lopen met trillende benen naar de andere wagen. Die is bijna helemaal verdwenen in een kuil die onzichtbaar was door de woeste begroeiing langs de randen . . . Maar doordat de kuil langwerpiger is, is de wagen aan één kant nog gedeeltelijk te bereiken . . .

Peter rukt al aan het portier. Het zit vast . . .

Marjan helpt. Vergeefs . . . Binnen, in de halfdonkere ruimte, is het gezicht van vader, die duwt . . . duwt . . .

Ja! Het lukt!

Even later staan ze allemaal op de begane grond, Rob met een gezicht dat een beetje bloedt.

„Rob, je bloedt,” zegt Marjan.

Rob kijkt minachtend. „Ik heb me gestoten. 't Is de moeite niet. Wat is er met de jeep?”

Vader en Peter staan bij het voertuig, dat tegen een boom is gebotst.

„Ik kon er niks aan doen, vader, ik had geen keus.”

„Natuurlijk jongen, dat snap ik best. Misschien doet hij het ook nog wel. Maar dit terrein . . . Hoe kom je er doorheen . . .”

„Het was ook net,” zegt Peter bezorgd, „of ik zopas even geschreeuw hoorde of zoiets, uit die richting.”

Hij wijst in de richting waar zich de hoogte moet bevinden. „Zouden ze ons toch nog hebben gezien?“ „Misschien wel . . .” zegt Marjan. „Op het moment dat we dit pad insloegen, heb ik omgekeken naar die hoogte en toen meende ik, dat daar iets bewoog . . .” Ze kijkt vader aan. Die krabt zich achter het oor. „Ik weet het niet zeker, hoor,” zegt ze nog, „want we reden al meteen door de struiken. Ik kon het dus niet duidelijk zien.”

Op dat moment klinkt er uit de richting waar de hoofdweg ligt, weer geluid – een schreeuw, die klinkt als een commando . . .

Direct daarop zegt meneer de Wilde: „Neem mee, wat je meenemen kan! Vooral proviand! Snel! De wapens heb ik. En de bijl.”

Ze grissen en grijpen. De bagage die op de grote wagen was bevestigd, is natuurlijk onbereikbaar geworden. Maar van de rest nemen ze snel het belangrijkste. In enkele ogenblikken is het gebeurd. Vlug nu! De aap nog losgemaakt van de jeep! Daar zorgt Peter voor. Hij neemt het dier mee. Ze duiken het groen in, rechts van het zogenaamde pad.

Hijgend en struikelend haasten ze zich voort. Intussen hopen ze nog steeds, dat ze zopas, op de verkeersweg, niet gezien zijn door de rebellen. In dat geval komt de troep misschien helemaal niet de zogenaamde zijweg op . . . Niettemin trachten ze natuurlijk zo ver mogelijk uit de buurt van de wagens te komen . . .

Plotseling mist Peter zijn broer. Zoekend kijkt hij naar alle kanten. „Vader . . . Rob is er niet . . . Ik . . .”

„Hè?” Meneer de Wilde kijkt snel om zich heen. De dichte wildernis verhindert, dat hij ver kan zien.

„Rob? . . . Maar die was toch bij ons? Hij was . . .”

„Hij was de laatste, geloof ik,” zegt Peter.

Zijn vader maakt een gebaar tegen de anderen: door-

lopen! „Jij ook, Peter. Ik zal wel even gaan kijken.” Peter loopt naar zijn moeder en Marjan. Hij maakt zich verwijten. Toen ze daarnet het oerwoud instormden, heeft hij wel even omgekeken naar Rob. Hij zag, dat die hem volgde. Dat was dus wel in orde, dacht hij, en hij heeft dus niet nog eens omgekeken. Het was bovendien ook wel degelijk nodig, dat hij vóór zich keek, want ze vluchtten immers door een wirwar van takken en twijgen.

Maar wáárom is Rob achtergebleven . . . ?

Rob haast zich. Wat hij doet, moet uiterst snel gebeuren. Ze waren nog maar net het oerwoud ingevlucht, toen hij zich opeens met nieuwe schrik afvroeg: kunnen die rebellen, als ze komen en als ze naar ons gaan zoeken, niet ons spoor ontdekken? Vlak daarop had hij al een idee. Hij haastte zich terug, was na enkele seconden weer bij de wagens, greep een pakket dat in papier verpakt was, scheurde stukken van de verpakking af, liet ze vallen en dook intussen aan de andere zijde van de zogenaamde weg het oerwoud in.

Hij haastte zich verder door de begroeiing, terwijl hij nog steeds stukken papier liet vallen . . . De inhoud van het pakket bleek een stapeltje shirts te zijn. Hij smeet er eentje op de grond, liep nog een eind verder en liet intussen de laatste stukken papier op de grond en tussen de takken vallen.

Daarna liep hij, zo snel als mogelijk was, terug. Toen hij de plaats waar de wagens waren, weer bereikte, hoorde hij ruwe stemmen . . . Op de moeilijk begaanbare baan waarop de wagens zopas gereden hadden, naderden de rebellen. Ze naderden snel . . . Hij kon de voorsten al zien . . . Duistere gezichten.

Hij bukte zich. Hij móest de overkant bereiken . . . Kruijpend door de ruigte, waarmee de „weg” was begroeid, probeerde hij die over te steken. Voortschuife-

lend op zijn buik bereikte hij de overkant. Daar zag hij kans om, zonder dat de takken bewogen, door een opening in het groen weg te duiken.

Hij haast zich verder, staat dan een moment stil: komen ze hem na? Nee. Loopt hij in de juiste richting? Ja. In de groene schemer van het woud ziet hij opeens zijn vader, die hem driftig wenkt. Er werd dus al naar hem gezocht!

Even later heeft hij vader bereikt.

„Jongen, waar bleef je toch! Kom! Ik hoor ze al bij de wagens! Straks komen ze ons na.”

„Nee vader . . . ik denk het niet . . .”

„Zeur niet! Vlug!”

Zwijgend haasten ze zich voort door de wildernis, totdat ze de anderen zien.

Peter staat te wachten, de anderen lopen door. Op een teken van zijn vader loopt hij haastig verder. Ook zijn moeder en Marjan haasten zich nu weer. Hijgend worden ze ingehaald door vader en Rob.

„Jongen,” zegt moeder, „wat is er gebeurd?”

„Ik heb . . .” begint Rob.

„Niks!” zegt zijn vader nijdig. „Vooruit! Snel! Die kerels zijn al bij de wagens! We hadden al veel verder kunnen zijn . . .!”

Ze spoeden zich voort. Ergens achter hen zijn woeste stemmen. Marjan kijkt angstig om. Haar vader kijkt bezorgd.

Peter wijst schuin voor zich uit. „Daar langs, vader?”

„Ja.”

Rob blijft een moment staan om te luisteren. Zijn vader grijpt hem bij de schouder, sleurt hem mee. „Wat bezielt jou toch,” zegt hij woedend. „Daarnet konden we óók al niet opschieten door dat getreuzel van jou! Waarvoor moest je terug? Wat heb je daar eigenlijk? Shirts?”

Ja, Rob heeft de shirts, die in het papier zaten, dat hij gebruikt heeft, nog steeds bij zich. „Ik heb . . .” zegt hij hijgend.

„Ja, ik zie het wel, jongen,” zegt zijn vader, milder opeens, „’t zijn shirts van mij. Maar dat je daarvoor terug ging, was . . .”

„Nee vader, zo is het niet. Ik heb die kerels op een dwaalspoor geleid.”

„Hè . . .?”

„Ja . . .” Snel vertelt Rob, wat hij gedaan heeft.

„Daarom luisterde ik daarnet nog even. En ik kon horen, dat ze niet deze kant uit kwamen.”

Zijn vader is even stil. „Nou Rob, dat was erg dapper. En vernuftig. Best mogelijk, dat ze nu die kant uitgaan . . . Intussen kunnen wij onze voorsprong vergroten.”

Rob knikt.

Peter kijkt vragend. Zijn vader buigt de takken opzij.

„Rechtdoor, mensen.”

Ze volgen zwijgend.

„En nu hierlangs.”

Steeds dichterbij wordt de wildernis. Het voortgaan wordt daardoor wel bemoeilijkt, maar ze kunnen zich hier natuurlijk beter verbergen.

„Gaat het nog, vrouw?” vraagt vader.

„Jawel, hoor.”

„Zullen we even rusten?”

„Nee, nee. Dat zou dom zijn.”

„Het kon wel eens erg meevallen. Rob heeft zopas een mooie stunt uitgehaald. Hij heeft . . .”

Als de anderen horen, wat Rob gedaan heeft, kijken ze verbluft.

„Dat was flink, jongen,” zegt zijn moeder. Haar stem klinkt wat opgelucht.

„Enorm!” zegt Peter. „Dat . . .”

„Sst . . .” zegt Marjan geschrokken . . .

De wildernis

Ze luisteren . . . Ze horen het geluid van een claxon. Het klinkt op een behoorlijke afstand.

„De jeep,” zegt Peter.

Zijn vader knikt.

„Zouden ze ermee vandoor gaan?” vraagt Rob.

Vader haalt de schouders op. „Misschien zien ze er kans voor. Nou, ze doen maar.”

Rob en Peter knikken.

Stil gaan ze verder door de schemerige wildernis. Af en toe staan ze even luisterend stil. Maar niets wijst er op, dat ze achtervolgd worden.

„Ik stel voor, dat we nu een poosje gaan pauzeren,” zegt vader tenslotte.

Niemand heeft er iets op tegen. Ze voelen allemaal hun benen! Hoe lang hebben ze al niet gelopen?

„We moeten natuurlijk wel blijven opletten!”

Natuurlijk. Ze knikken.

Langs de plaats waar ze uitrusten stroomt een beekje. Ze drinken.

Peter zegt, dat hij nog nooit zo'n droge keel heeft gehad en dat hij wel liters en liters water lust, maar zijn moeder waarschuwt hem. „We hebben heus allemaal wel een droge keel,” zegt ze, „maar het is niet gezond om in één keer zoveel te drinken.”

Nee, dat weten ze ook wel.

„Wat zien we eruit,” zegt Marjan. „Allemaal schrammen. En behoorlijke schrammen ook. Moeder, er zit bloed aan uw rechterwang. Wacht maar, ik was het er wel even af. – Zo.”

„Mooi. Zelf ben je trouwens ook behoorlijk toegetakeld, hoor.”

„Toch niet zo erg als Rób?”

„Nee, hoor.”

Er wordt even gelachen. Voor het eerst.

„Nou,” zegt vader, „we zullen nog wel meer schrammen oplopen. Maar we zullen hopen, dat het daarbij blijft. We moeten nu eerst maar eens proberen of we zo'n beetje een overzicht kunnen krijgen van de situatie.”

Er wordt geknikt.

„U hebt de kaart, hè vader?” vraagt Peter.

„Ja, eh . . . Of heb ik die niet in m'n tas gestoken, toen we uit de wagen kropen? Nee zeg. Dat is jammer!”

„Het moest ook allemaal zo ellendig snel gebeuren,” zegt Marjan. „Hals over kop. We . . .”

„Precies!” beaamt Rob. „Ik ben tenminste wel over de kop gevlogen, toen die wagen kantelde!”

„Sst . . .” waarschuwt vader, „zacht praten. Je weet nooit of er iemand in de buurt is.”

Ze zwijgen.

Vader zit met diepe rimpels in zijn voorhoofd na te denken.

„Weet je zo uit je hoofd niets af van deze gebieden?” vraagt moeder hem.

„Nou . . . als jonge kerel heb ik er wel eens gewerkt, maar toch niet hier. Maar het lijkt me in ieder geval wel het beste, dat we die richting kiezen.” Hij wijst naar het oosten. „Op die manier bereiken we dan ten slotte, naar ik hoop, Oeganda.”

„En moeten we dat hele eind dan lopen?” vraagt Marjan geschrokken.

„Er zal wel niets anders opzitten,” zegt vader droogjes.

„Een taxi is moeilijk te krijgen.”

„Nou ja . . .” Marjan glimlacht wat verlegen. „Ik vind het ook helemaal niet erg, hoor! Voor moeder is het veel erger.”

„Maak je maar geen zorgen, kind,” zegt moeder. „Ik kan meer dan je denkt.”

Rob, die even heeft zitten nadenken, zegt opeens: „Vader, ik wil wel proberen of ik die kaart op kan diepen uit de wa . . .”

„Jongen, ben je nu helemáál! We moeten zorgen, dat we niet weer in de buurt van die wagens komen, hoor! Stel je voor, dat die kerels denken dat we nog terugkomen!”

„Ja,” zegt Peter, „ze kunnen er wel in hinderlaag liggen.”

Er wordt niet meer over gepraat.

„We hebben nu onze route bepaald,” zegt vader. „En nu moeten we ook nog weten, wat onze voorraden zijn.” Het wordt bekeken. Ze hebben allemaal zoveel mogelijk meegenomen uit de gestrande wagens en ze hebben dat ook allemaal verbeterd meegesjord, omdat ze begrepen, dat ze het misschien heel goed zouden kunnen gebruiken! Het blijkt, dat ze vooral veel proviand bij zich hebben. Dat is alvast heel belangrijk. Ook nogal wat andere spullen. Kleren ook, maar niet bijzonder veel.

„Ik heb trouwens wel een aardig voorraadjie shirts,” zegt vader met een twinkeling in de ogen. „Dank zij de truc van Rob.”

„En ik kan óók wel tevreden zijn,” zegt Marjan. „Ik heb m'n koffer nog. Als die niet van de wagen was gevallen en opgeraapt door Tempo, dan lag hij nu ónder de wagen. Met alle andere bagage die op de wagen lag.” Ze knikken. Ja, van die bagage hebben ze niets kunnen redden.

Vader kijkt op zijn horloge. „Zullen we over vijf minuten opbreken? We zitten hier wel goed, maar . . .”

Ze vliegen overeind – vlakbij beweegt woest het struikgewas . . .

„Tempo!” zegt Rob.

Inderdaad. Tempo zit wel vast aan de lijn, maar die

bleek lang genoeg te zijn om hem in de gelegenheid te stellen een insect te grijpen, dat hij ontdekt had in het groen. Hij is de enige, die tevreden kijkt.

„Het vervelende mormel,” moppert vader. „Keer op keer jaagt hij ons de stuipen op het lijf! Nou, we gaan maar. Niets vergeten?”

Ze trekken verder. Tempo zit nu niet meer op Peters schouder, maar op die van Rob, Rob die het meest op het dier gesteld is.

Het woud wordt minder dicht. Hier en daar ontbreekt het helemaal. Daar straalt de zon op kleine savannen, grasvlakten waarin schaarse bomen staan: een paar eenzame baobabs, en wat acacia's, sommige in groepjes.

Die open ruimten worden maar liever vermeden, als het kan. Ze blijven zoveel mogelijk in de beschutting van het woud.

Hagedissen bewegen zich op bijna blauwe voeten door de bomen. Hun lijf heeft slangekleuren.

„Telkens schrik ik van die griezeldieren,” zegt Marjan met gedempte stem tegen Peter.

Die kijkt wat minachtend.

„Weten jullie hoe ze heten?” vraagt Rob, die van vader veel geleerd heeft over dieren en planten. „Nee? *Pachydactylus capensis*.”

Peter broemt wat.

De zon daalt. Het zal gauw avond zijn. Peter wijst naar een hoogte, schuin vooruit. „Zou dat geen geschikte plek kunnen zijn om de nacht door te brengen?”

Vader knikt. „Ja, dat lijkt me geen gek idee.”

Ze slaan water in bij een kleine bron. Dan wordt de hoogte bestegen. Het blijkt nog een behoorlijke klim te zijn. Maar tenslotte zijn ze dan toch boven: op een uitgestrekt plateau, dat gedeeltelijk begroeid is met armoedig struikgewas. Higgend kijken ze om zich heen. De lucht is helder, maar hier en daar staan wolken

boven de horizon . . . donkere wolken – de rook van brandende nederzettingen.

Zwijgend kijken ze ernaar. Het is een beklemmend gezicht. Maar in de naaste omgeving brandt gelukkig niets.

„We moeten vannacht natuurlijk wel op onze hoede zijn,” zegt Peter tegen Rob. „Er moet steeds iemand op wacht staan, anders is het niet vertrouwd.”

„Nee. Maar we lossen elkaar natuurlijk af.”

„Ja zeker.”

We zullen hier dus ergens moeten slapen, denkt Marjan, terwijl ze onderzoekend rondkijkt. Het zal best gaan! Hiér bijvoorbeeld. Dat is een heel geschikt plekje: droog gras, waar je je op kunt uitstrekken, in de beschutting van het struikgewas.

Misschien wordt het wel wat kil, maar ze hebben een paar dekens. Een ervan heeft ze zelf aldoor meegevoerd. Bovendien hebben ze vannacht ook al hun kleren aan. Maar deze bloes zal heus niet veel beschutting bieden! Het is één en al scheur! Geen wonder, als je dwars door een massa struiken bent gedrongen. Niet dat ze het erg vindt. Maar met het oog op de komende nacht zal ze alvast een andere aan doen!

Ze neemt haar koffer, haalt het sleuteltje uit haar tas en steekt dat in het slot. Maar dat schijnt geleden te hebben door die tuimeling, het zaakje past niet meer. Driftig begint ze te morrelen.

„Wacht maar,” zegt Rob, die altijd allerlei haakjes, tangetjes en meer van dat soort gereedschap in zijn zak heeft, en die daar gewoonlijk erg vernuftig mee om kan springen. Nu ook weer. „Zo!” zegt hij.

„Fijn!” Ze slaat het deksel op . . . en staart . . .

„Wat is er?” vraagt Rob.

„Eh . . .” Haar handen beginnen te graaien tussen de inhoud van de koffer . . . en liggen ook opeens weer stil.

„Mis je iets?” vraagt Rob belangstellend.

„Hè? . . . Iets? Dit is . . . dit is helemáál niet van mij . . . ! Wie heeft dit er ingepakt? Ik had toch . . . ”
Weer begint ze te graaien.

Verbijsterd kijkt ze Rob aan. „Het is allemaal ánders, Rob! *Al* mijn spullen zijn er útgehaald en dít is er íngestopt! Wie heeft dat gedaán!”

„Ik denk,” zegt Rob luchtig, „dat je wat draaierig bent. Je weet zelf niet meer precies, wat je er wel en wat je er niet íngestopt hebt.”

„Rob, je snapt me niet!” zegt ze driftig. „Wat hier in zit, ken ik niet! Dat heb ik nooit gehad! Het is me een raadsel! Ik vind het gewoonweg éng!”

„Wat vind jij eng?” vraagt Peter, die juist voorbij komt. „Dat iemand op een geheimzinnige manier al mijn spullen uit m’n koffer heeft gehaald en . . . ”

„Maar hij is immers propvol!” constateert Peter.

„Ja maar dat is niet van mij! Dat is het juist! Ik heb hem aldoor meegesleept, niemand anders heeft hem in handen gehad – en tóch heeft iemand kans gezien de inhoud te verwisselen! Finaal! En waaróm? Echt, dit vind ik éng! Het is tóch al zo’n griezelige dag! Telkens denk je, dat er wel eens een gevaarlijk iemand in de buurt kan zijn, en nu merk ik . . . Of willen jullie me soms nog niet geloven? Híér! Deze jurk! Hebben jullie óóit gezien dat ik die aan had?”

Wat weifelend kijken de jongens naar het kledingstuk. Nee . . . Peter kan het zich zo één twee drie niet herinneren en Rob ook niet.

„Nee, natuurlijk niet!” zegt Marjan heftig, terwijl ze alweer iets anders omhoog houdt. Een bloes. „Ook niet van mij! Die ik nu aan heb, is vandaag aan flarden gescheurd en daarom wou ik een andere uit de koffer halen, maar . . . ”

„En past die bloes jou niet?” vraagt Peter nuchter.

„Hè . . . ? Of die mij pást . . . ? Nou, het is wel ongeveer mijn maat, maar . . . ”

„Doe hem dan áán,” adviseert Peter zakelijk, terwijl hij verder loopt. Er zijn heus wel belangrijker dingen te doen! Hij zal eens eventjes met vader gaan bespreken, hoe ze voor de komende nacht het best de wachttijden kunnen verdelen!

Rob wil hem volgen, maar keert zich plotseling weer om en vraagt: „Marjan, heb jij gezien, dat die koffer van de voorste wagen vloog?”

„Nee. Waarom vraag je dat? Peter en ik hadden niets in de gaten. Het was immers in die grote lusvormige bocht. We konden de voorste wagen niet zien. Als Tempo die koffer niet had zien liggen, was ik hem kwijt geweest! En . . .”

„Ik snap het al. Je bent je koffer kwijt. Jouw koffer is niet van de wagen gevlogen. Hij ligt, met de andere bagage, onder de wagen, in die kuil! Deze koffer is van een andere wagen afgeslingerd! Hoe weet jij, dat dit jouw koffer is?”

Marjan staart hem aan. Mmmaar . . .”

„Het was al wat eigenaardig,” zegt Rob, „dat het sleuteltje niet paste in het slot. Dit is dus heel eenvoudig de koffer van een ander. Of kan dat niet?”

Ja . . . eigenlijk is het heel goed mogelijk! Er zijn immers juist heel veel van zulke koffers.

Terwijl Rob verdwijnt, bekijkt ze de inhoud van deze koffer wat nauwkeuriger.

Het zijn vrijwel allemaal spullen, die ze op een tocht als deze best kan gebruiken! Ook een paar stevige schoenen zijn erbij. Ze passen. Dus niet getreurd! Echt kostbare dingen, zoals haar armband en ket-tinkje is ze niet kwijtgeraakt, die heeft ze in haar tas!

Snel verwisselt ze haar gehavende bloes voor de onbekende, sluit de koffer met een riem, en haast zich om haar moeder te gaan helpen, die bezig is met de proviand – en die, ondanks de zware zorgen, toch wel even

wat verwonderd kijkt, als ze haar ziet verschijnen in dit nog niet eerder geziene kledingstuk.

Verderop staan vader en de jongens te praten en te overleggen. Vader heeft juist de kijker weer opgeborgen. In de verte zijn nog steeds de donkere rookwolken.

„Komen jullie?” vraagt moeder.

Ze vouwen hun handen, en zacht klinkt vaders stem. Hij dankt God, dat ze allen nog bij elkaar zijn, dat Hij hen heeft geholpen en geleid op deze vlucht. En hij vraagt, of God hen ook verder bewaren wil en hen veilig uit dit land wil leiden.

Stil zitten ze daarna te eten. Het is allemaal zo vreemd. Vanmorgen liep ik nog te zoeken naar Tempo, denkt Peter. Ik dacht, dat hij ontvlucht was, en ik vond het nogal erg . . . Alsof er geen ergere dingen konden gebeuren . . .

Snel daalt de zon boven de wildernis. Het zal niet lang meer duren, dan zal het donker zijn. Vogels trekken naar het westen, en hier en daar roept in het woud een dier. Vader neemt zijn kleine bijbel, bladert er even in, en leest dan bij het laatste licht een psalm. Van David – die óók vluchtte: voor Saul.

„Wees mij genadig, o God, wees mij genadig,
want bij U schuilt mijn ziel;

Ja, in de schaduw van uw vleugelen zal ik schuilen,
totdat het onheil voorbij is.”

Ontroerd luisteren ze naar de woorden van die vluchting uit oude tijden . . .

De rimboedorpen roken. De zon daalt snel. Vader leest:

„Ik lig neder te midden van leeuwen,
vlammen spuwende mensenkinderen . . .”

De zon verdwijnt. Even nog glijdt het laatste rode schijnsel over de wildernis. In de savannen klinkt woest gebrul: van leeuwen.

Schoten in het donker

Peter staat op wacht. De anderen zijn gaan slapen. Slapen ze inderdaad? Ze zijn wel moe, maar toch . . . De sterren flikkeren. De dieren roepen in de rimboe. En in de verte zijn de vuren van de vijand . . .

Peter schrikt op. Er knalt een schot . . . Het moet veel dichter bij zijn dan de branden.

Hij haast zich naar vader. Maar die komt hem al tegen.

„Hóórde ik daar iets, Peter?”

„Ja vader, een schot. Ergens daarginds.” Peter maakt een vaag gebaar. Vader staat naast hem en tuurt.

„Het was niet vlakbij,” zegt Peter.

„Hm . . .”

„Zal ik de anderen wekken, vader?”

„Nee, wacht nog even. Ze zijn doodmoe. En ze . . .”

Wéér klinkt een schot – maar volgens Peter op grotere afstand dan zopas. Ze luisteren gespannen. Het is weer stil. Alleen de dieren roepen. Pas na geruime tijd wordt er weer geschoten, tweemaal – maar de knallen klinken nu heel in de verte.

„Het valt mee, vader.”

„Ja, ik geloof het ook.”

„U mag wel weer gaan slapen, hoor.”

„Hm . . . ja. Je let wel op, heb ik gemerkt. Je gaat niet zitten, hè?”

„Nee vader.”

„In orde.”

Vader verwijdert zich. En Peter drentelt weer heen en weer, terwijl hij ervoor zorgt, dat hij geen gerucht maakt.

Hoe laat is het nu al? Straks wordt hij afgelost.

Als Marjan wakker wordt in het allereerste schemerlicht, vraagt ze zich een moment af, waar ze is. Haar handen rusten op gras . . . Meteen is ze klaar wakker. Ze zijn op de vlucht . . .

Ze gaat zitten. Snel wordt het lichter. Daar is moeder. Die geeft haar een zoen en zegt zacht: „Kind, van harte gefeliciteerd, hoor!”

O . . . ja . . . Ze is immers jarig . . . Zelf had ze er nog helemaal niet aan gedacht. „Dat u daar aan gedacht hebt, moeder . . .”

„Nee kind, dat vergeet je moeder zomaar niet. Kijk – dit is ons cadeautje. Alsjeblieft.”

Marjan begint te snikken. In haar hand ligt een ring, een erg mooie . . . en daar heeft moeder bij alle narigheid en angst nog aan gedacht. Ze heeft die ring dus meegenomen op de vlucht . . .

Moeder glimlacht.

Vader nadert.

Een half uur later trekken ze weer verder door het gevaarlijke gebied.

Nooit tevoren heeft Marjan zo goed begrepen, wat het zeggen wil, dat je jarig bent . . . Dat God je weer een jaar lang heeft bewaard.

Ze schieten deze dag behoorlijk goed op. De dichtste gedeelten van het oerwoud worden zoveel mogelijk vermeden, omdat daar het voortgaan te veel belemmerd wordt.

Het terrein is vlakker dan dat van de vorige dag. Het zou heel wat waard zijn als ze zo door konden gaan, maar ze verwachten allemaal, dat het terrein in de komende dagen nog wel hindernissen zal opleveren. Enfin, als het daar maar bij blijft!

Proviand hebben ze voorlopig nog wel. Een voordeel is, denkt meneer de Wilde, dat ik aardig goed op de hoogte ben met de wilde vruchten van het bos!

De anderen zijn daar ook wel erg blij om, al weten ze natuurlijk zelf ook wel het een en ander van die gewassen.

's Middags gaat het regenen. Een zware regen is het. Was je nu vlak bij huis, dan ging je schuilen. Nu is daarvoor geen gunstige gelegenheid, en daardoor beseffen ze als het ware nog des te sterker, hoe triest hun positie is. Zwervers zijn ze geworden, ze hebben geen dak meer boven hun hoofd en of ze ooit weer een huis zullen bewonen, is lang niet zeker.

Zwaar ruist het water op het groen, dat nu bijzonder somber lijkt. Nog somberder is de kleur van de lucht, waarvan ze hier en daar een stukje kunnen zien. Dat alles is wat ontmoedigend, tenminste dat gevoel hebben ze, en onwillekeurig wordt hun tempo trager. Het is ook net of nu pas tot hen doordringt hoe moe ze wel zijn . . .

Eigenlijk moesten we nu kunnen gaan zingen, denkt Peter. Zo'n liedje waar je op marcheren kunt! Maar dat is te gevaarlijk. Even kijkt hij opzij, naar vader. Hij stelt vast, dat die evenmin in z'n schik is met dit tempo. Vader probeert het met een grapje. „Vrouw, we hebben toch nog iets vergeten.”

„Vanmorgen?” vraagt moeder geschrokken.

„Nee nee. Gistermorgen. Thuis. Een paar paraplu's!” Moeder glimlacht. De anderen ook – uitgezonderd Tempo, die nog nooit gelachen heeft, en die momenteel bijzonder droefgeestig kijkt.

Peter vestigt er de aandacht op. „Moet je hém zien. Je ziet zo maar, dat hij nog het meest verlangt naar een paraplu!”

Rob en Marjan schieten in de lach. Tempo vertrekt geen spier. Even kijkt hij bezorgd naar Rob. „Ja, je bent een lief dier, hoor!” zegt die.

Dan zwijgen ze weer. Om hen heen is het geruis van de regen. Ze zijn al lang drijfnaat. Marjan veegt de regen

uit haar ogen. Even kijkt ze daarna naar haar hand – naar de ring, die ze vandaag gekregen heeft . . . Misschien was het dwaas, dat ze hem meteen om haar vinger heeft geschoven . . . Maar het gaf haar een wonderlijk gevoel . . . het gevoel dat het toch allemaal niet helemaal zo erg was als ze meende. Ze was jarig en ze had iets gekregen – net als vorige keren.

„Pas maar op,” zegt Peter, die ziet dat ze kijkt naar het cadeau, „straks spoelt hij nog van je vinger af . . .”

Het is een grapje en het is natuurlijk goed bedoeld, er wordt door de anderen ook wel om gelachen, maar zelf kan ze het niet aardig vinden.

Ze zwijgen weer. De regen ruist nog heviger dan tevoren en het tempo wordt nog trager dan het al was . . . Wel is het net alsof het voor hen uit wat lichter wordt, maar ze merken al gauw, dat het komt doordat de bomen daar minder dicht op elkaar staan. Ze staan er enigszins in groepjes.

Plotseling blijft Peter staan, tuurt . . . en maakt een snel gebaar tegen de anderen: liggen . . . ! Dat gebeurt. Onmiddellijk. Op zijn buik schuifelt Peter nog iets verder: in de richting van iets donkers, dat uiterst vaag te zien is in de regen, die grijs en ondoorzichtig is als mist.

Een moment kijkt hij om. Vader, schuifelend als hij, is hem gevolgd en beweegt waarschuwend zijn hand. Peter maakt een geruststellend gebaar: ik ben wel voorzichtig!

Nog een paar meter . . . Dan weet hij genoeg. Snel schuifelt hij terug en fluistert: „Een kerel . . . Vlug er vandoor.”

Ze vluchten al. Zo snel en geruisloos als maar mogelijk is . . .

Peter kijkt nog even om – en ziet, dat de inheemse zich nu ook beweegt . . . Maar hij komt hen niet na. Het is duidelijk, dat hij niets heeft gemerkt, want uiterst

bedoord verwardert hij zich, blijft dan weer staan, alsof hij op iemand wacht . . . en lost een schot . . . Peter drukt zich tegen de grond . . . Maar blijkbaar is het niet op hem gemunt, want de man staat daar nog heel rustig. Een paar slenterende passen . . . Dan klinkt er rechts, heel in de verte, een soort salvo. De man veert op, en met gezwinde pas loopt hij nu in de richting waaruit het salvo heeft geklonken. Snel verdwijnt hij in de regen.

Peter haast zich naar zijn vader.

„Jongen,” zegt die, „ik schrok me náár. Dat schot! Kom mee . . .”

„’t Was niet voor mij bestemd, vader. Ik . . .”

„Nee, hè? Weet je dat zeker?”

„Jawel.”

„Hm. O, daarginds zijn de anderen.”

Peter ziet, dat moeder bleek is. Marjan ook een beetje, maar haar ogen fonkelen van woede. „Peter . . . schoot hij op jou? Met z’n laatste kogel?”

„Nee, hoor!”

„O, gelukkig. Maar ik dacht, zo is het vast en zeker! Op wie schoot hij dán? Op vâder soms?”

„Nee nee. Op niemand. Hij stond daar te wachten, zo leek het tenminste. Tenslotte loste hij een schot, om de aandacht te trekken. Toen klonk er in de verte een salvo en toen is hij er meteen op afgegaan. Net of hij dacht: zij wachten op mij.”

„O . . .” zegt Marjan opgelucht.

Moeder kijkt vader aan. „Zou het zó zijn?” vraagt ze.

„Het lijkt me een heel aannemelijke verklaring,” zegt vader.

Rob knikt. „Je zag hem nog net op het nippertje, hè? Het is maar goed, dat we nogal langzaam liepen en dat we zo stil waren.”

„Ja,” zegt vader, „dat was het zéker! We kunnen niet voorzichtig genoeg zijn, dat hebben we nu weer gezien.”

Ze trekken verder. Voorlopig is de koers iets gewijzigd. Ze moeten proberen, een flink eind uit de buurt te blijven van degenen die zopas dat salvo losten. Of dat lukken zal, weet men natuurlijk nooit met zekerheid.

Langs een heuvelrug, door tamelijk dicht oerwoud, gaan ze voort. Na een kwartiertje schijnt de zon weer. Ze zullen nu eerst nog maar een poosje gaan rusten. Dat doen ze op een zonnig plekje, zodat meteen hun kleren wat kunnen drogen.

„Zullen we maar niet liever vannacht hier blijven?” stelt moeder voor.

„Ik wou liever nog even doorgaan,” zegt vader.

„Vindt u dat veiliger?” vraagt Marjan.

„'t Lijkt me wat veiliger, ja.”

Goed, dat doen ze dan maar. En tenslotte vinden ze een geschikte plaats.

Peter zegt voldaan, dat ze een flink stuk opgeschoten zijn, deze dag. Ze zijn het allemaal met hem eens.

Het is nog tamelijk vroeg. De zon staat nog een heel eind boven de bossen.

Met uitzondering van Peter, die op de uitkijk staat, zijn ze allemaal gaan zitten op de steenachtige grond. Ze zijn doodmoe. Hun kleren dampen.

Wat dromerig kijkt Marjan naar de lucht. Die is nu prachtig blauw. En het bos ziet er fris uit, een beetje vrolijk haast. Het past allemaal bij deze dag. Dat andere, dat van die kerel in de regen, en dat schot, lijkt nu bijna onwezenlijk. Maar het was de werkelijkheid! Niet voor niets staat Peter op wacht, en kijkt vader bezorgd. Maar Rob zit te spelen met Tempo en dat is toch wel een plezierig gezicht. En moeder, die schat, gaat een reep chocola verdelen!

En eventjes is het dan, ondanks het dreigende gevaar, haast een beetje gezellig op dit zonnige plekje in de wildernis.

Maar die nacht schrikken ze weer op. Links van hen,

op een hoogte en op betrekkelijk korte afstand, zijn plotseling vlammen . . . Snel breidt het vuur zich uit. De vlammen laaien, gulzig, woest. Daar brandt dus weer een dorpje . . . Het is een angstwekkend gezicht. Gespannen wachten ze af. Er klinken stemmen van inheemsen . . . Er nadert wat . . . Ruwe stemmen zijn het . . .

„Vader,” zegt Rob, „ze komen deze kant uit.”

Dat schijnt inderdaad het geval te zijn . . . Inderhaast grijpen ze hun bagage, ze vluchten door het duister. Het is moeilijk. Wie kent dit terrein? Peter valt. Hij staat meteen al weer. Direct daarop valt Marjan: in een vrij diepe plas. Peter sleurt haar overeind. En verder gaat het weer. Dwars door de wildernis.

Hijgend staan ze tenslotte stil. Ze luisteren . . . De ruwe stemmen zijn nog wel te horen, maar het geluid komt in geen geval naderbij. Nee, de bende trekt gewoon verder!

Intussen gloeit het dorp nog steeds.

„’t Is verschrikkelijk,” zegt moeder.

Vader vraagt: „Wat doen we? Direct verder gaan, of hier wachten tot de ochtend?”

„Dat trekken in de nacht is haast geen doen,” zegt Peter, maar Rob vindt, dat het wel gaat.

„Wat is er, Marjan?” vraagt moeder. „Je staat aldoor te rillen. Ja, ik weet wel, ’t is ook erg.”

„Ja nee moeder, daar komt het niet alleen van. Ik ben doornat. Ik ben daarnet languit in een plas gevallen en die was nog behoorlijk diep ook.”

„Nou kind, dan zou ik maar vlug iets anders aantrekken! Stel je voor, je kan wel ziek worden!”

„En dat zou niet best zijn,” zegt vader nog.

„Nee.”

Marjan gaat onderzoeken of de inhoud van haar koffer nog droog is. Ja, hoor! Snel verwisselt ze haar doorweekte spullen voor droge. Zo, dat is tenminste een

heel ander gevoel. Het is maar gelukkig, dat die kleren haar passen!

Ze wachten. In het donker. Met sombere ogen zit Peter te kijken naar het gloeiende dorp. De stemmen van de bende zijn maar amper meer te horen. De kerels volgen natuurlijk het een of andere pad, dat door de rimboe slingert. Het is jammer, dat we zelf niet bij nacht kunnen reizen, denkt hij. Dan zouden we overdag kunnen slapen. Wie de wacht hield, zou beter de gevaren kunnen zien. Nu moet je slapen in de nacht – zonder vuur. Dan slaap je niet lekker. Een vuur houdt nu eenmaal gevaarlijke dieren op een afstand. Maar het zou gevaarlijke mensen heel gemakkelijk kunnen trékken . . . Vuur in het duister zie je gauw . . . Het risico moet zoveel mogelijk worden beperkt.

Als je 's nachts gaat reizen, loop je ook veel risico! Dat hebben ze zopas immers nog gemerkt! Je weet niet, waar je loopt. Je kunt zomaar vallen en je lelijk bezeren. Je kunt geen licht gebruiken. Je hebt geen enkel overzicht. Waar kom je terecht? Misschien wel bij de vijand! Dat gevaar is lang niet denkbeeldig, dat is de afgelopen dag immers wel gebleken, toen ze nog net op het nippertje die kerel ontdekten! Als het helemaal donker was geweest, zouden ze hem niet bijtijds hebben gezien!

Zwijgend blijven ze wachten. De gloed van het brandende dorp dooft nu snel. Intussen dringt het eerste morgenlicht zich in het donker.

Peter ziet, dat moeder slaapt. Ook Rob slaapt, met zijn hoofd op het harige lijf van de aap.

„'t Is jammer, dat we verder moeten,” zegt vader zacht. „Moeder heeft die rust wel nodig.”

Peter knikt.

Marjan vraagt: „Móeten we al weer verder?”

„Och . . .” vader kijkt peinzend, „ik vind het niet bepaald aanlokkelijk om hier te kamperen . . .”

Peters stem klinkt gejaagd: „Wat is dat daarginds . . .
Dáár . . .” Hij wijst.

Ze duiken weg, wekken gelijktijdig de slapenden.
Schimmen bewegen zich in het schemerlicht . . . Bijna
sluipend naderen ze . . . Ze zijn al dichtbij . . .

„Vlug,” fluistert vader, „we moeten opzij. Kom . . .”
Ze kruipen door het lange gras en door de struiken,
maar ze vóelen, dat het vrijwel niet meer mogelijk is
om ongemerkt te verdwijnen.

Of lukt het toch nog? . . . Zo snel ze kunnen, kruipen
ze verder. Maar Tempo slaat plotseling zijn vingers
om een tak en begint baldadig te bungelen – waardoor
een hevig geritsel ontstaat . . .

„Rennen!”

Nu is het mis. Dat is hen allen volkomen duidelijk. Nu zal er een schot klinken, of een volledig salvo.

„Rennen!” gromt vader nog, terwijl hij moeder meesleurt. Vlak achter hen rent Marjan. De stem van Peter klinkt gedempt: „Meer naar rechts. Links is een . . .”

Het speelt zich allemaal af in enkele seconden.

Peter kijkt om, naar Rob. Die is er – maar daarginds . . .

Wat is dát? Tussen de struiken door ziet hij een paar van de schimmen, die zich met een vaart voortbewegen over een grasvlakte. Ze gaan er vandóór . . . Kijk, méér nog . . .

„Vader . . . Ze ze . . . ze gaan er vandóór! Kijk, ginds . . .”

Het eerste moment wil niemand het geloven . . . Maar even later zien ze het allemaal. Hijgend staan ze te kijken naar de gedaanten, die daarnet nog zo behoedzaam naderden – en die nu wegsnellen door het gras . . . Er klinkt een stem – de stem van een vrouw.

„Bewoners van dat dorpje,” zegt Peter. „Vast! Ze zijn natuurlijk eerst gevlucht voor die bende, maar toen die weg was, wilden ze voorzichtig gaan kijken of er nog iets overgebleven was. Toen hoorden ze opeens dat lawaai, hier in de struiken en ze hebben gedacht: de bende is nóg niet weg, het is hier nóg niet veilig – snel er vandoor!”

Vader knikt. „Ja, zo zal het wel zijn.”

Even nog blijven ze kijken naar de vluchtende inheemsen. Ze zijn natuurlijk allemaal ontzaglijk blij – maar wat ze zien, is toch wel vreselijk triest.

„Ach, wat een ellende,” zegt moeder en het klinkt wat moedeloos.

Vader knikt.

„Maar nu nog iets anders,” zegt hij, voordat ze verder gaan. „Wie maakte er zopas zoveel lawaai, dat vreselijke geritsel – wat was dat?”

Rob vertelt, wat bedrukt, wat er gebeurd is.

„O!” Nijdig kijkt vader naar de aap. „Ik dacht al zoiets! Dat gaat zo niet langer, mensen! We hebben hinder van dat beest! Telkens is er wat mee! Een paar keer al heeft hij ons vreselijk laten schrikken, maar dit was verreweg het ergste! We nemen hem niet verder mee!” Het is stil.

Marjan en Peter kijken geschrokken. Toch voelen ze wel, dat vader eigenlijk gelijk heeft. Rob is wit van ontsteltenis. „Mmmaar . . . maar . . .,” hakkelt hij. „Tempo is . . .” Beschermend legt hij zijn arm over de rug van het dier. „Het . . .”

„Ja,” zegt vader, zachter nu, „ik weet het wel, Rob. We houden allemáál van Tempo. Ik vind het ook erg jammer voor hem, en voor jou. Maar dit is nu eenmaal geen wandelingetje – we zijn op de vlucht.”

Rob zwijgt. Wat moet hij zeggen? Hulpeloos kijkt hij naar zijn harige vriend. En dan weer naar moeder. Die kijkt vader aan, en vraagt: „Maar hóe raken we hem kwijt?”

„Als hij niet langer meegevoerd wordt,” zegt vader. „Als hij niet meer vastzit, maakt hij op een bepaald moment wel van de gelegenheid gebruik om er vandoor te gaan. Toen we nog thuis waren, is hij toch ook al eens aan de haal gegaan?”

Het is waar. Ze zijn er dan ook allemaal wel van overtuigd dat Tempo de verleiding niet zal kunnen weerstaan om het oerwoud in te gaan en zijn soortgenoten op te zoeken.

„Maar ik vind het wel een triest idee,” zegt Marjan.

„Ik bedoel eh . . . ons clubje is al zo klein, en we zitten zo echt midden in de narigheid. Het was fijn, dat Tempo er bij was, al is het dan een dier.”

Rob knikt heftig. Hij ziet, dat de anderen er precies zo over denken, vader ook.

Ja, denkt vader, het is waar. Wat moeten we? Als we het dier bij ons houden, lopen we misschien extra gevaar. Misschien. Als we het achterlaten, zal de stemming er geducht onder lijden – en die is toch al niet zo geweldig . . . Rob vooral zal telkens met zijn gedachten bij Tempo zijn, terwijl er juist voortdurend moet worden opgelet!

„We . . .” zegt Peter.

„We gaan verder,” zegt zijn vader.

„Moet Tempo . . .” vraagt Rob angstig.

„Als Tempo zich netjes gedraagt,” zegt vader, „mag hij mee.”

„O . . . gelukkig!” Rob straalt. Hij bukt zich en zegt zacht: „Je mag weer mee, hoor Tempo! Ja echt!” – Alsof het dier er ook maar iets van kan begrijpen. Zo kijkt het trouwens wél . . .!

Die middag bereiken ze een verkeersweg – zonder verkeer overigens. Stoffig en verlaten ligt hij daar onder het hete zonlicht, een enigszins troosteloos gezicht – maar vader kijkt verheugd. „Mijn berekeningen kloppen aardig goed,” zegt hij. „Ik had al gedacht, dat we nu zo ongeveer deze weg zouden moeten kruisen. Ergens in het oerwoud aan de overkant heb ik jaren geleden een tijdje gewerkt, tot aan de rivier de Woeloe.”

Ze knikken. Vader heeft er meerdere malen van verteld. Van dat gebied, zijn avonturen daar en van die rivier, een ontzettend onstuimige stroom – en die zullen ze moeten oversteken. Maar vader heeft gezegd, dat hij wel een geschikt punt weet. De rivier is daar vrij rustig, en er steken rotsblokken boven het water uit. Je kunt

van de ene steen op de andere overstappen en zo bereik je de andere oever. Vader heeft het meer dan eens gedaan.

„Morgen kunnen we de rivier bereiken,” zegt hij. „En dan schieten we prachtig op!”

Ze steken de weg over en sjuwen verder door de woestijnen van wouden, beekjes, bredere stromen, heuvels en moerassen.

In de moerassen bloeien hier en daar gele bloemen boven donkergroene bladeren met een bruinrode rand. De rand van de bloemen is rafelig. Net als onze kléren, denkt Marjan op een bepaald moment.

Vader kijkt even opzij. „Zeg Rob, ik ben benieuwd of je 't weet – hoe heet die plant?” Met een lachje wijst hij naar de gele bloemen.

„*Costus spectabilis*,” zegt Rob.

„Dat klopt, ja.”

Rob kijkt tevreden.

„En die liaan dan?” vraagt vader eventjes later, terwijl hij naar een bepaalde lianesoort wijst.

„*Aristolochia Congolana*.”

„Je hebt een tien.”

Hoewel alles op gedempte toon is gezegd, hebben Marjan en haar moeder toch het gevoel, dat door dit alledaagse gesprekje de spanning wat verminderd is. En dat was ook juist vaders bedoeling!

Een enkele keer zien ze een slang, maar van rebellen merken ze niets. Misschien zijn ze nog niet tot hier doorgedrongen.

Maar in de late namiddag is er opeens weer een rookwolk, die waarschijnlijk niet veel goeds betekent. De afstand is trouwens nogal groot.

Eén keer menen ze stemmen te horen. Even maar. Ze zien niets bijzonders.

Die nacht echter, als Peter en Rob samen op wacht

staan, en ze juist op zachte toon tegen elkaar hebben gezegd, dat het hier nogal rustig schijnt te zijn, slaat een vreselijke schrik door Peter heen: twee handen omklemmen plotseling zijn linkerbeen, trekken . . . Van ontzetting weet hij een moment niet meer hoe hij moet reageren, daarvoor is deze overrompeling te afschuwelijk, hij schreeuwt . . .

Een paar seconden later flitst het licht van vaders zaklantaarn over hem heen en over de vijand . . . die Tempo heet . . .

„Ik snapte het bijna meteen al . . .” stamelt Peter.

Ze staan allemaal te trillen. Tempo's ogen glinsteren, alsof hij inwendig ontzettend veel plezier heeft om de grap die hij heeft uitgehaald – maar hij is dan ook wel de enige! Ze zijn allemaal hevig verontwaardigd, zelfs Rob.

„En nu is het uit!” zegt vader woedend. „Dat onverbeterlijke beest gaat niet verder met ons mee! Ik ben nog nooit zo geschrokken.”

„Ik ook niet,” zegt Peter. „En wat moeten we nu . . .? Als er rebellen in de buurt zijn, hebben ze me vast en zeker gehoord. En de zaklantaarn heeft ook nog even gebrand . . .”

„Ja, we kunnen hier niet blijven,” zegt vader kwaad. „Vlug.” Hij bukt zich, maakt de lijn, die vastgemaakt was aan een boompje, los, maakt ook het andere eind los, en laat dan met een paar felle slagen de lijn neerkomen op de kop van de aap. De aap stoot woedende geluiden uit en vlucht.

„Zo,” zegt vader. „Hebben we alles?”

Peter, die nog steeds niet helemaal bekomen is van de schrik, merkt nog juist bijtijds, dat hij bijna een gedeelte van zijn bagage laat liggen. Hij raapt de spullen op, en steekt de voormalige apelijn, die er overheen blijkt te liggen, ook maar bij zich, omdat zoiets onder-

weg misschien nog heel goed van pas kan komen voor het een of andere doel.

„Kom!” zegt zijn vader.

Door het duister sjouwen ze verder. Een paar keer staan ze stil. Ze horen niets verontrustends en besluiten daarom tenslotte maar te wachten tot het morgen wordt.

In welke richting?

„Nou,” zegt vader die morgen, en zijn stem klinkt opgewekt, „het is nog goed afgelopen, hè?”

„Ja,” zegt moeder. Ze heeft hoofdpijn. En ze is ontzettend moe. De anderen zwijgen. Rob loopt te treuren om Tempo. Marjan vindt het ook een naar idee, dat het dier niet meer met hen meetrekt. Peter ook. En allebei hebben ze een beetje te doen met Rob. Peter denkt weer aan het moment dat hij Rob zag slapen met het hoofd op het harige lijf van de aap.

Vader merkt wel, dat ze allemaal wat neerslachtig zijn. Het tempo lijdt er onder. Het is precies zoals hij heeft voorzien. Zelf mist hij het dier natuurlijk ook. Maar ja, goed – het kon nu eenmaal niet anders.

Hij probeert het gezelschap wat op te monteren door te zeggen, dat ze vandaag misschien de Woeloe zullen bereiken. Maar hij heeft weinig resultaat.

Na een tijdje zegt Peter tegen Rob: „Later zorgen we wel, dat we een nieuwe aap krijgen.”

„Kan me niet schelen,” bromt Rob.

„Nou ja . . .”

„Nee, 't kan me niks schelen. Tempo is weg. En dat is jouw schuld!”

„Mijn schuld?”

„Ja, als jij niet zo'n spektakel had gemaakt, dan was er niks gebeurd.”

„Poeh!” Peter is verontwaardigd. „Als hij jou zo plotseling vastgegrepen had, zou je nog veel harder hebben geschreeuwd. Ik schrok me een aap . . . eh . . . ik bedoel . . . Nou, ik wist niet, wat me overkwam.”

„O.” Rob zwijgt weer.

Vader staat stil en kijkt om zich heen. „Ja,” zegt hij, „dit gebied herken ik, hier ben ik indertijd ook wel geweest.”

Het is een bericht waar ze allemaal echt wat van opfleuren. Het geeft je haast een beetje het gevoel, denkt Marjan, alsof je dicht bij huis bent.

„We moeten onze koers wat wijzigen,” zegt vader. Iets verder naar links. Dan komen we het vlugst bij het punt waar we de rivier kunnen oversteken.”

Het oerwoud wordt dichter, de bodem vochtiger. Een paar keer blijft vader staan. Dan kijkt hij om zich heen en zegt: „Ja, zo komen we er wel. Verder maar weer.” Maar na een tijdje begint hij te twifelen. Ze hebben een hoogte beklommen en hij had verwacht, dat ze vanaf dit punt de rivier zouden kunnen zien, maar dat blijkt niet zo te zijn.

„We moeten, geloof ik, nog iets verder naar links,” zegt hij.

„Kunnen we eerst niet eventjes rusten?” vraagt moeder.

„Natuurlijk wel. Hoe is het? Nog hoofdpijn?”

„Ja, 't wordt nog steeds erger.”

„Hè wat vervelend, hè moeder?” zegt Marjan. „Gaat u hier maar rustig liggen. Dan knapt u wel gauw op!”

Moeder glimlacht en knikt. Vader gaat ook zitten. Hij weet, dat de jongens wel opletten. Hij heeft trouwens het idee, dat het gevaar niet meer zo groot is. Ze hebben deze dag niets gezien dat op de aanwezigheid van rebellen wees. Misschien krijgen ze er wel helemaal niet meer mee te maken!

Marjan kijkt glimlachend opzij en wijst naar moeder. Die blijkt te slapen. Ze ligt daar rustig, tegen de woeste achtergrond van bomen, lianen en hertshoornvarens. Vader knikt tevreden. Zelf zou hij ook wel een dutje willen doen. Ze hebben weinig geslapen, de afgelopen nachten. En overdag aldoor dat vermoeiende gesjouw... Zijn oogleden worden zwaar... en ook hij valt in slaap.

Marjan zit wat dromerig voor zich uit te kijken. Ze zit daar in de warme stilte en ze zou zo nog wel een hele tijd willen blijven zitten. Ze begint ook al te soezen . . . Maar opeens denkt ze: Nee, het is niet leuk voor de jongens als ik ga luieren, terwijl zij aldoor op wacht moeten staan! Ik kan er in ieder geval eentje gaan aflossen!

Ze loopt naar Rob. „Ik ga nu een poosje op de uitkijk staan, hoor. Dan mag jij een poosje in het gras gaan liggen.”

„O, dat hoeft niet.”

„Maar ik vind het helemaal niet erg. Ik wil het best doen. – Waar is Peter?”

Rob wijst in de richting van een hoogte, die zich rechts van hen bevindt, op een afstand van enkele honderden meters. „Daar wou hij even naar toe. Dat punt is hoger dan dit. Als je daar op staat, kun je de rivier misschien wél zien, zei hij . . .”

„Maar . . .” Marjan is geschrokken. „Is dat wel vertrouwd? Weet vader . . .”

„Nou, vader heeft een uurtje geleden nog tegen ons gezegd, dat we dat gebied van de rebellen misschien wel achter de rug hebben. Je merkt er niks meer van.”

„Nee. Maar . . .” Marjan aarzelt. Is dit werkelijk wel vertrouwd? Tenslotte weten ze immers niet zéker dat hier geen rebellen zijn. Ze loopt terug naar vader. Die slaapt nog steeds. Moet ze hem wakker maken? Ze vindt het jammer – maar is het wel goed als ze vader niet wakker maakt?

Peter haast zich door het struikgewas in de richting van de hoogte die hij wil beklimmen. Veel tijd hoeft het niet te kosten en erg gevaarlijk zal het ook heus niet zijn! Van rebellen is immers niets meer te merken! Dat wil natuurlijk niet zeggen, dat hij helemaal niet meer hoeft op te letten. Hij is echt wel voorzichtig, hoor!

Wat is dát nou? Wás daar iets, ergens áchter hem? Hij staat stil en tuurt. Hij ziet niets bijzonders. Het zal een vogel zijn geweest.

Hij haast zich verder. Het is toch wel belangrijk als hij straks aan de anderen kan vertellen, dat de rivier vanaf dat hogere punt te zien is! Dan weten ze tenminste waar ze aan toe zijn! – Hé . . . maar wat was dát dan . . . wéér ergens achter hem . . .

Opnieuw kijkt hij onderzoekend. Niets te ontdekken! Maar terwijl hij verder loopt, krijgt hij het beklemmende gevoel, dat iemand hem volgt . . . Het is onverklaarbaar, want als het werkelijk zo was, zou hij toch iets moeten kunnen zíen?

Een vógel is het! Vast en zeker! Hoor maar: het geluid komt ergens uit een boom! Het zou belachelijk zijn om voor een vogel terug te gaan! Hij moet opschieten!

Maar even later is er weer gerucht op de grónd, rechts van hem – en als hij met een ruk opzij kijkt, ziet hij een bezorgd gezicht . . . Daar zit een aap.

Er gaat een schok door Peter heen. Is dat Tempo? Is dat mógelijk? Nee, hij kan het niet geloven, en toch vraagt hij het aan het dier: „Tempo . . .?”

Hij ís het! Het dier komt naar hem toe, en laat zich rustig strelen.

„Och, jongen toch,” zegt Peter zacht. „Ben je toch meegekomen? En dat wisten we helemaal niet. Hoe moet dat nou?”

Ja, dat weet Tempo ook niet. Hij maakt een schichtige indruk. Het is net alsof hij er toch weer vandoor wil. Maar móet dat nou? denkt Peter. Als we inderdaad het gebied van de rebellen achter de rug hebben, levert Tempo immers niet zoveel gevaar meer op?

Nee. En ze hebben hem deze dag allemaal erg gemist! Vooral Rob!

„Je moet eerst maar met me meegaan,” zegt Peter, en om te voorkomen dat het dier tóch nog verdwijnt, maakt

hij het maar vast aan de lijn, die hij gelukkig nog bij zich heeft.

Bij de hoogte gekomen bevestigt hij het andere eind van de lijn aan een boomstam. Als hij nog even omkijkt, constateert hij, dat Tempo zich wel vermaakt. Het dier duikt tevreden in een kuil, die nog juist binnen zijn bereik ligt, en waarin het natuurlijk weer de een of andere lekkernij meent te vinden.

Zo snel hij kan beklimt Peter de hoogte. Boven gekomen merkt hij, dat het uitzicht erg belemmerd wordt door struiken en bomen, maar tenslotte vindt hij toch een behoorlijke opening in het groen . . . En ja, dan ziet hij inderdaad de rivier! Het water glinstert in het felle licht. Maar de afstand is nog behoorlijk groot!

Hij staat op het punt zich om te keren en weer af te dalen, als hij halverwege de andere helling iets ziet bewegen tussen de struiken. Twee ogen in een woest, donker gezicht kijken loerend omhoog . . . Een hand omklemt een speer . . . Een moment – dan vliegt de kerel overeind en met verbijsterende snelheid komt hij hoger . . .

Gedurende enkele seconden staat Peter daar als versteend – dan, met een ruk, draait hij zich om en zo snel als maar enigszins mogelijk is, daalt hij de helling af, die hij pas beklommen heeft . . . Het is een verschrikkelijke situatie. Nooit had hij dit moeten ondernemen! Hij is ontzettend roekeloos geweest! Zal dit nog lukken? Dit lukt niet meer! Of . . .

Hij roetst langs de oneffen, steenachtige helling omlaag, kijkt even om – ziet dat de kerel nu boven aan de helling is en dat hij hem nakomt, met woeste sprongen. Vêrder snelt Peter, nog steeds de helling af. Eén voordeel: de grond is hier vrij effen!

Hij is nu beneden, rént over de steenharde bodem, dan even door gras, weer over een rotsachtig gedeelte . . . Maar als hij een moment omziet, ontdekt hij, dat de

kerel sneller is dan hij . . . de onderlinge afstand is niet groot meer, de speer zal . . . Hij rént, hoort dan een slag, kijkt om . . . De kerel ligt voorover, roerloos.

Even kan Peter bijna niet geloven wat hij ziet. Maar de kerel ligt daar en beweegt zich niet. Onmiskenbaar is hij gevallen . . . Op korte afstand van hem ligt de speer. Dan duikt er, links van de man, een gedaante op uit een kuil. Tempo . . . En plotseling krijgt Peter een vermoeden. Hij loopt terug en ziet, dat zijn vermoeden juist is. De man is gestruikeld over de lijn waarmee Tempo is bevestigd aan een boom. Die lijn stond strak, maar ging gedeeltelijk schuil in het gras. De man heeft hem dus niet gezien, is gevallen en met zijn hoofd terechtgekomen op een rotsachtig gedeelte van de bodem. En nog steeds ligt hij daar net zo onbeweeglijk als de speer.

Even weet Peter niet, wat hij doen moet. Hij voelt zich ontzaglijk opgelucht en tegelijk is er toch ook een gevoel van beklemming. Is de man dood?

Hij bukt zich om te voelen of de pols nog klopt . . . Ja. De man is dus bewusteloos – wat heus geen wonder is! Met een ruk draait Peter zich om, want achter hem is hevig geritsel . . . Het is vader, die tevoorschijn komt en met gejaagde stappen op hem toeloopt.

„Peter . . . wat is er aan de hand . . . Wat is dit voor een kerel! Pas op! Zoek dekking! In die kuil zit nóg iets . . .”

Vader heeft zich al laten vallen, maar ziet tot zijn verbijstering dat Peter nog staat. Hij sleurt hem achteruit.

„Jongen, snel – ik zag iets bewegen in die kuil. We . . .”

„Och vader, dat is Tempo.”

Even is het stil. „Hè . . . wat?”

„Ja vader. Tempo. Die zit daar.”

Peter ziet dat het zijn vader begint te duizelen . . . Is dat een wonder?

„Ja vader. Ik . . .” Peter begint te trillen. De schrik en spanning zijn zo afschuwelijk geweest . . . Maar even

later heeft hij zich hersteld, en snel vertelt hij, wat hij heeft beleefd en wat zich hier heeft afgespeeld.

„Ontzettend . . .” zegt vader.

Gedachteloos maakt Peter het touw los van de boom. Vader staat bij de man.

Kennelijk was die alleen, anders zouden er intussen wel meer zijn verschenen.

„Hij is bewusteloos, vader.”

„Ja.”

„Wat moeten we met hem?”

„Tja, daar sta ik ook over te denken.”

„Als hij vanavond nog bewusteloos is, kan hij wel eens een prooi worden van wilde dieren.”

Vader knikt. „Dat heb ik ook al gedacht. Zoiets zou erg zijn.”

„Ja, en als we hem meenemen, lopen we zelf een ontzettend groot risico.”

Vader knikt weer. „Jongen!” zegt hij dan plotseling driftig, „had die roekeloze stunt dan ook niet uitgehaald! Als die kerel niet gevallen was over die lijn, was jij naar alle waarschijnlijkheid dood geweest! Het is afgrijselijk! Marjan maakte me wakker om te zeggen, wat jij van plan was! Ik wist niet, wat ik hoorde!”

Peter zwijgt. Vader heeft volkomen gelijk – het wás een roekeloze stunt!

Maar wat moeten ze nu verder . . . Dat probleem is nog steeds niet opgelost. Misschien weet hij een oplossing . . .

„Vader, als wij die speer pakken, en als we hier dan blijven wachten tot die man bij bewustzijn komt . . .

Dan nemen we een dreigende houding aan, u laat hem desnoods terloops even uw revolver zien, en hij ontdekt natuurlijk, dat hij ontwapend is. Hij zal dus niks kunnen beginnen. En als wij dan met dreigende gebaren hem duidelijk maken dat hij ogenblikkelijk moet verdwijnen . . . Nou, dan loopt hij wel!”

„Tja . . .” Vader knikt. „Dat zou misschien een oplos-

sing zijn. Het is een vervelende geschiedenis. We mogen die man hier niet aan z'n lot overlaten."

Peter raapt de speer op. De aap gaat naast hem zitten en kijkt hem onderzoekend aan. Peter streelt hem even, kijkt dan weer naar de man . . . en ziet, dat die zich even beweegt.

„Kom mee," fluistert vader.

„Maar . . ."

„Kom . . ."

Vliemensvlug trekken ze zich terug in het struikgewas. Na korte tijd begint de man zich op te richten. Wat wezenloos zit hij een tijdje voor zich uit te staren. Dan komt hij traag helemaal overeind. Hij staat daar als iemand die bijna omvalt van de slaap. Dan begint hij te lopen, niet in hun richting, maar in de tegenovergestelde. Hij loopt langzaam en in het begin nogal slingerend. Zijn armen hangen slap. Geen moment kijkt hij om zich heen.

Ze volgen hem een eindweegs, steeds in de beschutting van het groen.

De man loopt verder, steeds met dezelfde trage gang, de gang van iemand die zich geradbraakt voelt en wie alles onverschillig laat.

„Nou," zegt vader, „het is wel duidelijk dat die ons geen last meer zal bezorgen."

Vlug lopen ze terug naar de anderen. Die hebben al een hele tijd op de uitkijk gestaan, en zijn zichtbaar opgelucht, nu ze hen zien verschijnen. Maar naar de aap en de speer kijken ze met grote verbazing.

Rob stormt hen tegemoet. „Tempo . . . Tempo toch . . ."
Hij liefkoost het dier, is wild van blijdschap. „Waar kom je toch vandaan! Tempo! – Peter, waar wás hij toch?"

Peter vertelt, waar hij Tempo heeft ontdekt.

„O," zegt Marjan. „Hij is ons dus gevolgd . . ."

Peter knikt.

Rob kijkt wat aarzelend naar vader. „Vader, mag hij weer met ons mee?”

„Ik heb er nog steeds bezwaar tegen,” zegt vader. „Want het is in deze streken ook nog niet helemaal pluis, hebben we gemerkt.” En hij wijst naar de speer, die Peter bij zich heeft. „Maar toch nemen we hem mee, want hij heeft ons een grote dienst bewezen, al weet hij dat zelf natuurlijk niet . . .”

„Een grote dienst?” vraagt moeder verwonderd.

Vader knikt. „Het scheelde maar een haar, of er zouden heel nare dingen zijn gebeurd. – Maar wij breken onmiddellijk op. Peter zal straks wel vertellen, wat er gebeurd is.”

Terwijl ze verder gaan, vertelt Peter op gedempte toon van zijn afschuwelijk avontuur.

Ze zijn er allemaal stil van.

„En de rivier?” vraagt Rob tenslotte. „Heb je die ook gezien?”

„Ja.”

„Ja,” zegt vader, „die heeft hij gezien. En daar ben ik blij om, want nu weet ik, dat we onze koers niet hoeven te wijzigen.”

Over de rivier

Peter is de eerste die het punt bereikt, waar de rivier kan worden overgestoken. Vlak achter hem komen de anderen.

Even staat hij te kijken naar het brede water, dat op weg is naar een onzichtbare bestemming. Stenen en grotere stukken rots steken er boven uit.

Peter zorgt, dat hij in de beschutting blijft van de oeverbegroeiing. Van hieruit bestudeert hij met de kijker de andere oever.

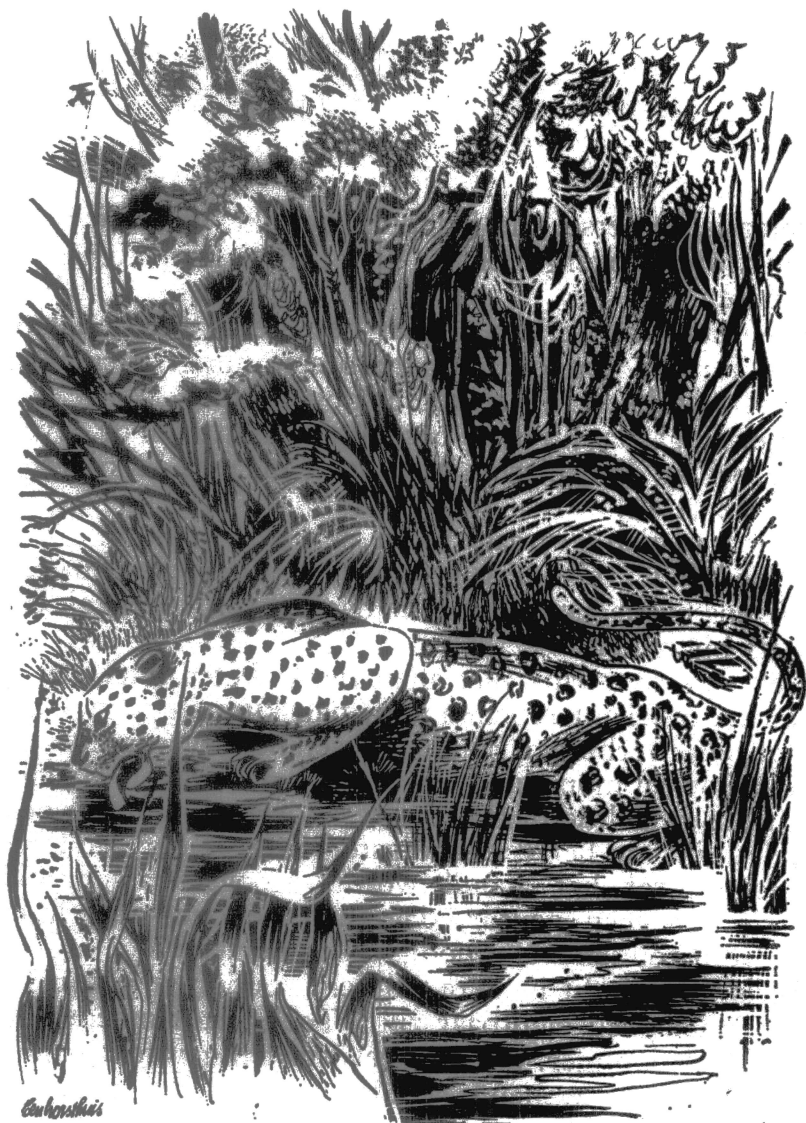
„Niets te zien?” vraagt vader.

„Nee.” Peter reikt de kijker over aan vader, die hem vervolgens eveneens richt op de overkant. „Nee, ik zie ook niets bijzonders.”

Het zegt natuurlijk niet alles, denkt Peter. Stel, dat er aan de overkant rebellen zijn, dan kunnen ze zich gemakkelijk verborgen houden tussen het oevergroen – net als hij op dit moment. Even kijkt hij naar vader. Hij ziet, dat die hetzelfde denkt. En de anderen natuurlijk ook.

„Het lijkt me het verstandigste,” zegt vader, „dat we wachten tot het avond wordt. Hoogstwaarschijnlijk dreigt er geen gevaar, daar aan de overkant. Maar waarom zouden we onnodig risico nemen?”

Zo is het. In dit heldere daglicht zouden ze natuurlijk bijzonder goed zichtbaar zijn! Toch vindt moeder het eensdeels jammer, dat er moet worden gewacht tot het licht bijna verdwenen is. Nu kun je tenminste de stenen duidelijk zien! Ze heeft zich onderweg er al een paar maal zorgen over gemaakt. Een grote rivier, die ze op zo'n primitieve manier moeten oversteken . . . zou dat wel lukken? Maar misschien valt het erg mee.

Ze wachten dus. Over ongeveer anderhalf uur zullen ze verder kunnen.

Moeder en Marjan zitten op een boomstam, die tussen struiken en lianen ligt. De aap zit tussen hen in. Marjan streelt hem. Tempo kijkt bezorgd. Maar zo kijkt hij wel vaker!

De zon daalt nu snel. Het wordt avond. Enkele antilopen komen drinken uit de stroom.

„Het wordt tijd,” zegt vader.

Ze nemen hun bagage op en beginnen aan de tocht over de rivier. Ze stappen van steen op steen, maar soms ook moeten ze springen. Moeder vindt het nogal moeilijk. Vader helpt haar een handje. Tempo is bang. Rob merkt dat aan de manier, waarop het dier zich aan hem vastklemt.

De tocht over de stenen duurt langer dan ze hadden gedacht. Intussen wordt het snel donkerder. Soms staan ze even stil. Beneden hen, tussen de stenen door, stroomt het water.

Peter, die voorop gaat, tuurt telkens naar de oever. Dreigt daar geen gevaar? Ook de anderen vragen zich dat af. Maar nergens in de wijde omtrek hebben ze deze dag de rook van brandende nederzettingen gezien en dat stelt hen wel enigszins gerust. Alleen die man met die speer, wat was dat voor iemand? Hoorde hij bij een bende? Of was het juist andersom? Was het iemand die daar ergens woonde, die waakzaam uitzag en in iedere vreemdeling een vijand meende te zien? Dat is ook heel goed mogelijk!

Terwijl ze de andere oever naderen, klinkt er telkens geplons en gekraak. Dat zijn natuurlijk dieren, die bezig waren te drinken, maar intussen schrik je toch keer op keer!

Zo - ze zijn er. De oever is zacht en vochtig en de begroeiing is bijna ondoordringbaar. Maar misschien is er wel ergens een paadje of een andere doorgang, ze

kunnen niet best de nacht doorbrengen op deze moeras-sige grond. Maar moeder zegt, dat ze graag eerst even wil uitblazen. Ze is zulk springen niet gewend en ze is er echt een beetje moe van geworden . . .!

Ieder wil dat wel geloven. Rob heeft al een laaggroeiende tak ontdekt, een heel geschikte plaats om even te gaan zitten. Dat doen ze dus, terwijl ze de omgeving goed in het oog houden – voorzover dat mogelijk is, want het licht is nu zo goed als verdwenen.

Zwijgend zitten ze daar. Een bepaalde etappe hebben ze nu achter de rug – een volgende wacht . . . Zal het gelukken, dit land te ontvluchten?

Nadenkend streelt Rob de aap, die op zijn knie zit.

Plotseling wordt Peters aandacht getrokken door een grote schim, laag en lang, die op enige afstand te voorschijn komt uit de woudrand en die zich naar het water begeeft. Hoewel het al bijna donker is, hoeft Peter zich niet af te vragen, wat het is. Terwijl hij voorzichtig in de richting wijst van de schim, fluistert hij zacht:

„Een panter . . .”

Rob en Marjan, die met het oog op de veiligheid andersom zaten, draaien zich met een ruk om. Door die beweging ontstaat er gekraak, de tak die blijkbaar wat bros was, breekt middendoor, en met een schreeuw tuimelen Marjan en de jongens naar beneden.

Peter en zijn zuster vallen op de grond, en omdat die vlakbij is, doen ze zich geen pijn. Maar Rob, die steeds verderop geschoven was, zodat ook de anderen een plaatsje konden krijgen, zweefde juist boven het water en valt er dus in.

„Jongen!” roept zijn vader. „Wat gebeurt er! Waar zit je, waar ben je gebleven!” De stem van moeder klinkt er angstig doorheen. Maar de rivier is hier niet diep en binnen enkele seconden staat Rob dan ook al op het droge.

„Waar is hij?” vraagt Rob.

Zijn vader, die daarnet niet gehoord heeft, wat Peter fluisterde, meent dat hij de aap bedoelt, en zegt wat geërgerd: „Daar.” Hij wijst naar een punt dat vlakbij is. Het begint Rob bijna te duizelen, maar Peter zegt snel: „Nee vader, 't gaat niet over de aap. Ik zag daarnet een pánter . . . Hij ging drinken, daarginds . . .”

„Een pánter . . .”

„Hè bah . . .” zegt moeder bezorgd. „Nu hebben we dát weer. Een panter in de buurt.”

Vader denkt na. Panters kun je overal in de wildernis aantreffen, maar als je weet, dat er eentje in de nabijheid is, voel je je toch niet erg lekker . . .

„We zullen zien wat we doen,” zegt hij. „Ik geloof dat we vannacht toch maar een vuur moeten hebben. Van rebellen merken we niets meer en waarom zouden we ons dan laten overvallen door een panter?”

De anderen zijn het er roerend mee eens.

Vader neemt zijn zaklantaarn en gaat voorop, de anderen volgen. Rob sluit de rij, eveneens met een brandende lantaarn. Met moeite vinden ze een plaats waar ze door de dichte vegetatie heen kunnen dringen.

De grond is nog steeds vochtig, maar door de kijker hebben ze deze middag het terrein al zo'n beetje verkend en ze weten, dat op betrekkelijk korte afstand van de oever de bodem hoger wordt. Op weg daarheen passeren ze enkele beekjes en poelen. Vogels maken angstige geluiden.

„Hier is een paadje,” zegt vader. „Zullen we dat maar volgen? Ik ben benieuwd waar we terecht komen . . .”

En dan klinkt er in het donker, voor hen uit, een zware stem, die zegt: „Dat kon wel eens een verrassing voor u zijn!”

Een vuur in de nacht

De eerste ogenblikken staan ze daar alsof ze vastgezogen zijn in de modderige grond. Het is volkomen stil. Niemand ziet kans om iets te zeggen.

De woorden zijn gesproken in het Frans. Dan zegt dezelfde stem: „Ik hoop, dat ik u niet al te erg heb doen schrikken. Goedenavond, monsieur de Wilde.”

„Monsieur Lardieu!” Vader drukt de ander de hand.

„Hoe is het mogelijk . . .”

„Misschien is het niet helemaal zo merkwaardig als u denkt.”

Peter zegt fluisterend tegen Rob en Marjan: „Dat is die kennis van vader, die meneer die me meenam in de jeep en die tegen me gezegd heeft, dat de rebellen in aantocht waren . . .”

Ze knikken, ze hebben het al begrepen.

Als monsieur Lardieu hen allen heeft begroet, vraagt hij aan vader: „Hoe is het u tot nu toe vergaan?”

„Goed,” zegt vader. „En u?”

„Ook goed. Ginds wacht mijn vrouw met de kinderen. Maar weet u, hoe het mogelijk was, dat wij elkaar hier aantreffen? Omdat u en ik allebei wisten, dat de rivier hier het best kon worden overgestoken!”

Snel wordt droog hout verzameld en even later begint het te vlammen.

Tot nu toe hebben ze elkaar slechts vaag en schimmig kunnen zien, maar nu gaat het vuur een helder schijnsel verspreiden.

Om hen heen is het woud, een dichte groene muur.

Slechts wie tot op korte afstand nadert, zal het vuur kunnen ontdekken.

Peter staat op wacht, samen met de zoon van monsieur Lardieu. De jongen heet Marcel. Het lijkt Peter geen ongeschikte kerel.

Rob zit dicht bij het vuur. Zijn natgeworden kleren dampen.

Marjan merkt, dat het andere meisje haar telkens wat verwonderd opneemt. Alsof ze het vreemd vindt, dat ze niet het enige meisje is, dat door de wildernis reist . . . Marjan vindt dat wat belachelijk. Zo'n kind hoeft zich heus niet te verbeelden, dat een ander niets durft!

Opeens glimlacht het meisje en ze zegt: „Als ik je zie, is het net of ik droom.”

Dat is dan wel erg raar, denkt Marjan. Maar het is dus net zoals ik dacht: ze kan nog maar steeds niet geloven, dat een ander ook wel door die wildernis durft te trekken!

Het meisje heeft haar tas genomen, ze diept er een kleurenfoto uit op, en laat haar die zien, terwijl ze zegt: „Kortgeleden is die gemaakt en toen droeg ik net zulke kleren als die jij draagt. Precies zo! Alles! Zelfs de schoenen! Zie je wel? Gek, hè?”

Marjan knikt. Het is waar . . . Ze ziet het en ze krijgt een vreemd gevoel. Een vermoeden . . .

„Heb je die kleren en schoenen niet meegenomen, toen jullie vluchtten?” vraagt ze.

„Jawel. Maar ik heb ze onderweg verloren. Met nog meer kleren en andere spullen. Onze bagage lag op een wagentje, dat bevestigd was aan onze jeep. We reden snel. Het was een vlucht, nietwaar? Vermoedelijk is in een bocht mijn koffer van het wagentje geslingerd.”

Marjan wijst naar de koffer die zij al die tijd heeft meegesjouwd en die op de achtergrond staat, in de schemer. Zij trekt hem naar voren en vraagt: „Was het een koffer als deze?”

Het meisje knikt heftig. „Ja! Dus jij hebt er ook zo een! Heel veel meisjes hebben er zo een! Daarom was ik ook erg blij met de mijne.”

„Dit is de jouwe,” zegt Marjan zacht. „En dit zijn jouw kleren ook! En jouw schoenen! Ik vond die koffer onderweg, in een bocht – maar ik wist immers niet van wie hij was?”

Het meisje staart haar met grote ogen aan.

Intussen heeft Marjans vader aan de anderen verteld van hun tocht. Hoe ver ze gekomen zijn met de wagens en dat ze toen te voet door de wildernis zijn getrokken. Monsieur Lardieu en zijn vrouw, die aandachtig hebben geluisterd, knikken. En monsieur Lardieu zegt: „U hebt meer beleefd dan wij. Veel meer. Maar de route die wij namen, wijkt niet zo erg veel af van de uwe. Ik bedoel dit: u hebt verteld, hoe ver u met de wagens was gekomen toen u de weg verlaten moest. Welnu, wij zijn met onze wagen betrekkelijk weinig verder gekomen. Toen wij ontdekten, dat verderop de weg reeds in handen was van de rebellen, hebben we ook onze wagen in de steek gelaten. We hebben van de bagage zoveel meegenomen als mogelijk was en daarmee zijn we het oerwoud ingetrokken. Ik begreep dat we het best eerst naar dit punt zouden kunnen trekken. Hier immers zouden we de rivier kunnen oversteken. En vandaar zouden we dan verder moeten gaan.”

Vader knikt. „Naar het oosten,” zegt hij. „Naar Oeganda.”

„Ja.”

„Dat zijn wij ook van plan.”

Monsieur Lardieu glimlacht. „Toen ik uw stem hoorde, vermoedde ik dat direct. Het is zo gegaan: wij waren eerder dan u de rivier overgestoken, en wij zaten hier te rusten. Want men wordt van dat trekken door de woestenij wel moe!”

„En of!” beaamt moeder. „Toen wij de rivier achter ons hadden, zijn wij ook eerst maar eens gaan zitten. Ik kon niet meer. We gingen zitten op een boomtak, maar . . .” Ze begint stilletjes te lachen.

Rob zegt: „De tak brak middendoor.” Hij vertelt, hoe dat zo kwam.

„Hij viel in de rivier,” zegt moeder. „Zo komt hij aan die natte plunje. Maar het eerste moment wisten we niet, wat er gebeurde.”

„Dat kan ik me voorstellen,” zegt monsieur Lardieu. „Ik wist het ook niet. Ik hoorde geschreeuw en geroep. Ik dacht: hé, wie roept daar? Dat is een bekende stem . . . de stem van monsieur de Wilde? Hij kon het inderdaad wel zijn! Ik dacht: misschien is hij ook in deze richting gevlucht, met zijn gezin. Ik had uw zoon immers enkele dagen geleden gewaarschuwd? Worden ze misschien aangevallen? dacht ik en ik haastte me, ik wilde helpen. Maar toen zag ik het schijnsel van een lantaarn, het naderde vrij rustig, en de stemmen die ik hoorde, klonken niet bepaald angstig of gejaagd. Ik maakte er uit op, dat er niets bijzonders aan de hand was.”

Even wacht hij. Glimlachend kijkt hij meneer de Wilde aan en zegt dan: „Terwijl ik het licht zag naderen, hoorde ik wat u zei: dat u benieuwd was, waar u terecht zou komen. Ik verstond u vrij goed, want ik heb hier in Kongo veel samengewerkt met Vlamingen, en bovendien ben ik een tijdje in Nederland werkzaam geweest. Maar goed, zo is het dus gegaan. En nu zitten we hier. Ik ben blij, dat de club wat groter is geworden!”

„Ik ook!” zegt meneer de Wilde. „Want al hoeven we niet zó ver meer, we zijn er nog niet! Weet u misschien ook iets over de toestand verderop?”

„Nee. Ik hoop, dat het meevalt. Vandáág is het me in ieder geval wel meegevallen. Ik heb geen verdachte rookpluimen gezien. U?”

„Nee. Alleen was er dat geval van die kerel met z'n speer. Maar misschien was dat iemand, die de een of andere nederzetting hielp bewaken.”

„Laten we het hopen. En verder zou ik willen zeggen: laten we gaan slapen. Het gezelschap is vermoeid. Ik houd voorlopig de wacht.”

„We zullen even afspreken, hoe we de wacht verder verdelen,” zegt vader. „Peter en Rob doen ook altijd mee.”

„En ik,” zegt Marcel.

„En díé dan?” vraagt zijn vader, terwijl hij met een lachje naar Tempo wijst. Het goede dier is al in slaap gevallen.

De meisjes liggen nog eventjes te fluisteren. Yvonne Lardieu zegt zacht: „Die kleren van mij, die verdelen we, hoor.”

„Nee . . .” zegt Marjan. „Ze zijn van jou.”

„Maar jij hebt ze meegenomen. Anders was ik ze allemaal kwijt geweest. Nu gebruiken we dus ieder de helft. Afgesproken?”

„Ik vind het erg aardig.”

„En ik vind het erg aardig, dat ik wat terug heb. Ik vond het erg jammer, dat ik alles kwijt was. Nou ja, niet helemaal alles . . . Ik dacht nog: de duurste dingen heb ik gelukkig in m'n tas. Mijn mooie kralen en mijn ketting. M'n sieraden, hè?”

„Ja, die heb ik ook in m'n tas. En ik heb onderweg ook nog iets gekregen.”

„Néé . . . een siéraad? Heus? Gevónden zeker. Van een inheemse.”

„Nee, hoor. Ik heb het gekregen. Van thuis . . .”

Terwijl ze het zegt, denkt Marjan: zo zeg ik het niet góed . . . Het klinkt zo vreemd. We zijn gevlucht. Niemand van ons is meer thuis . . . Ginds, ergens ver hier vandaan, achter de rivier, de oerwouden en savannen,

staat het huis, in de nacht, verlaten en duister en stil. Of misschien staat het er wel helemaal niet meer. Misschien is het wel in brand gestoken door rebellen. Yvonne, naast haar, zegt zacht: „Wat je zei, was zeker een grapje?”

„Eh . . . nee. Ik heb wel iets gekregen, van vader en moeder en m'n broers. Want ik was jarig . . .”

„Jarig terwijl je vluchtte? O, wat naar. Maar wat heb je dan gekregen?”

Marjan steekt de vinger naar voren, waaraan ze de ring draagt, die moeder haar gegeven heeft. De ring glanst zacht in het schijnsel van het vuur.

„O, wat mooi!” zegt Yvonne verrukt. „Hij zal wel veel hebben gekost.”

„Dat denk ik ook.”

„Zoiets is ook echt een sieraad!” zegt Yvonne.

„Nu niet meer praten, kind,” zegt haar moeder. „Het is nacht.”

Even nog ligt Marjan te staren naar het vuur. En naar de ring, die fonkelt in de gloed. En naar de wachters. Dat zijn Rob en de vader van Yvonne.

En even nog denkt ze weer aan het verlaten huis, dat misschien wel een puinhoop is. Want door de rimboe trekken de rebellen . . .

Een panterstem klinkt door de nacht. Zij kent die stem wel, want ze heeft immers al een tijdlang in de wildernis gewoond?

En thuis was ze er ook niet bang voor; evenmin als de anderen.

Nu zijn ze zwervers, die de nacht doorbrengen bij een kampvuur in het oerwoud, waarin panters en rebellen zijn. . .

Maar, denkt ze, als God het wil, komen wij veilig in Oeganda! Ze vouwt haar handen. Niet veel later slaapt ze.

„Iets bijzonders gemerkt?” vraagt Peter die morgen aan Rob.

„Nee.”

„Ik ook niet. Marcel evenmin.”

Het schemert nog, maar snel wordt het lichter. Boven de rivier drijft een nevel.

„Jongens,” zegt Peter, „gaan jullie mee? Even de slaap uit m'n ogen spoelen.”

Dat doen ze. Rustig trekt het water voorbij. Vogels roepen. Het is hier prachtig. Je kunt bijna niet geloven, dat daarginds achter die nevel, zoveel ellende is . . . En dat ze zelf op de vlucht zijn!

Snel lossen de nevels op. De andere oever wordt zichtbaar, het oerwoud . . . een steeds groter stuk van het landschap . . . waaruit iets te voorschijn komt . . . Een rookwolk . . . die steeds breder wordt.

Geschrokken staan ze ernaar te kijken. Dan rennen ze terug naar het kamp. Hijgend roept Rob: „Er wordt juist weer een dorp in brand gestoken!”

„En 't is niet eens zo heel ver hier vandaan!” verzekert Peter.

Men luistert ontsteld.

„We moeten voortmaken!” zegt vader.

Monsieur Lardieu knikt. „Het schijnt wel, dat ze deze kant uitkomen,” zegt hij. „We moeten zorgen dat we een flinke voorsprong behouden.”

Ja! Ze zullen doen, wat ze kunnen!

Even later zijn ze op weg. Maar terwijl ze voortgaan, voelt mevrouw de Wilde weer, dat ze langzamerhand toch wel erg moe is. Wat is dit ook voor een tocht . . . Dagenlang trekken ze al – door een gebied dat vaak heel moeilijk begaanbaar is . . .

Marjan en de moeder van Yvonne hebben haar een arm gegeven.

Dat is wel fijn, maar vaak is er zo weinig ruimte, dat je eenvoudig wel achter elkaar moet lopen.

„Als moeder het maar volhoudt,” zegt Marjan zacht tegen Peter en Rob. „Ze is zo moe.”

Ze knikken. Ze weten het. Ze vinden het ook helemaal geen wonder, dat moeder erg moe is. De moeder van Yvonne is ook behoorlijk moe, dat zie je zo. En zelf voelen ze ook hun benen!

Even kijken ze om. Vader loopt nu naast moeder en vraagt haar hoe het gaat.

„Ik weet niet... Ik heb een gevoel of ik ziek zal worden.”

„Néé toch? We gaan weer eventjes rusten, hoor.”

Ach ja... Maar omstreeks de middag zien ze schuin achter hen een rookwolk. Hoogstwaarschijnlijk zijn de rebellen reeds over de rivier. Kun je dan rusten? Verder moeten ze! Aldoor...

„Als we onze koers eens een ietsje wijzigden,” zegt meneer de Wilde. Hij wijst. „Als het nodig mocht zijn, zouden we ons daar beter kunnen verschuilen.”

„Inderdaad,” zegt monsieur Lardieu.

De koers wordt dus wat gewijzigd. Steeds donkerder wordt het oerwoud waar ze doorheen trekken. Ze voelen zich daardoor wel wat veiliger – maar het is hier bijzonder somber... Marjan merkt, dat vooral haar moeder er hinder van heeft. Het zou kunnen regenen, zo donker is het.

Ze volgen smalle paden. Links en rechts zijn ontzaglijke sluiers van korstmos, die aan de takken hangen.

Doodmoe en neerslachtig zitten ze die avond bij elkaar. Een vuur? De jongens zouden het wel vlug kunnen maken, maar is het vertrouwd? Niemand weet het. Niemand durft het aan. Het wordt een bijzonder nare nacht. Niemand slaapt lang, onrustig wachten ze op het licht, maar de morgen brengt weinig meer dan schemering. De zonneschijn dringt uiterst moeilijk door de dichte laag van loof, die boven hun hoofden hangt.

Ze trekken maar weer verder. Ergens achter deze groene verschrikking ligt Oeganda . . . Háál ik het wel? vraagt mevrouw de Wilde zich af. In stilte bidt ze.

Deze dag rusten ze wat vaker en langer.

„Hoe gaat het nu, moeder?” vraagt Marjan.

„Nou kind, ik heb het gevoel, dat het wat beter gaat.”

„Gelukkig.”

Naar het eindpunt

Ze doorwaden een ondiepe rivier – en dat doet mevrouw de Wilde bijzonder goed. Het is hier licht, ze ziet de lucht weer: een kronkelende strook tussen het groen van de bomen – een blauwe luchtrivier . . .

Ze zitten aan de oever. En ze hebben allemaal het gevoel, dat de omgeving niet meer zo benauwend is. Zelfs de aap ziet er opgewekter uit, maar dat zal wel verbeelding zijn. Hij zit daar genoeglijk op de knie van Peter, die een beetje met hem speelt.

Mevrouw de Wilde glimlacht.

„Fijn is het hier, hè moeder?” zegt Rob tegen haar.

„Geweldig, jongen. Als we hier vandaag konden blijven, zou ik er vast weer heel wat beter tegen kunnen.”

„Hoort u dat, vader?” vraagt Marjan.

„Ja.” Vader wisselt enkele woorden met de vader van Yvonne. Die gaat er direct mee akkoord. Het is beter dat ze bijtijds maatregelen treffen, dan dat ze straks een zieke moeten vervoeren. Daar komt nog bij, dat ze hier van rebellen nog steeds niets hebben gemerkt. Best mogelijk, dat die in een andere richting zijn getrokken. Maar voor alle zekerheid wordt een plekje opgezocht, dat nog wat verder verwijderd is van het pad.

„Gaat u hier nu eens lekker liggen, moeder,” zegt Marjan.

Moeder glimlacht en even later slaapt ze al. Ze slaapt vrijwel de hele dag. Als het avond wordt, brengt Marjan haar naar de plaats, waar ze de nacht zullen doorbrengen. De jongens hebben al een flinke partij brandstof verzameld voor het vuur. Rob en Marcel staan met tevreden gezichten te kijken naar de voorraad.

Peter ontbreekt. Zijn moeder vraagt, waar hij is. „Ik denk, dat hij nog wat hout haalt,” zegt Rob. Maar als Peter even later verschijnt, heeft hij geen takken bij zich. Wel een grote vogel. En de speer . . . „Ik zag hem zitten aan de waterkant,” zegt hij trots. „Ik moest op een behoorlijke afstand blijven. Maar het was raak! Toch maar goed, dat ik onderweg, als we rustten, me af en toe geoefend heb in het werpen met die speer! Een knaap van een vogel, hè? Het fijnste stukje is voor moeder!”

„Enorm!” zegt die. Ze is vandaag helemaal opgefleurd. Ze heeft geslapen en ze heeft van het wilde fruit gegeten, dat Marjan en Yvonne hadden verzameld. Maar toch – nu aanstonds nog een stukje vlees? „Het is erg lief, jongen,” zegt ze, „maar ik heb nog niet veel trek . . .” „Het is niet erg,” zegt Peter. „Ik ga vanavond wel weer op jacht, hoor! Vader durft geen vuurwapen te gebruiken voor de jacht, omdat een vijand misschien de knal zou horen. Maar dit kan ook!”

„Wacht eens . . .” zegt Rob. „Wat is dat voor geluid?” Ze luisteren, geschrokken – voor de zoveelste keer. Er klinkt gekraak . . .

„Olifanten,” zegt vader. „Niemand haalt het in z'n hoofd om zoveel spektakel te maken.”

Nee. Het gekraak wordt steeds heviger . . . Op betrekkelijk korte afstand trekken de kolossale dieren voorbij – bijna onwezenlijke schimmen in de schemering van het woud. Even later zijn ze verdwenen.

De avond daalt snel. Rob ontsteekt het vuur. En monsieur Lardieu maakt de vogel klaar.

Als ze verder trekken, voelen ze zich allemaal fit.

Ook de rest van de tocht echter is moeilijk. Tweemaal nog moeten ze zich verschuilen voor rebellen.

Maar in de verte zien ze de Roewenzori, het geweldige gebergte, dat in Oeganda ligt.

En eindelijk komt de dag, dat ze dankbaar en verwonderd zitten uit te rusten in de huiskamer van een blanke, iemand die hier, in Oeganda, een functie heeft, en die hen graag verder wil helpen.

Een huiskamer . . . na al die dreiging, na al die angst. Er staat een schrijfmachine, er hangen schilderijen aan de wanden, en op een kleine tafel ligt een stapelkranten. Peter zit er al in te lezen. En Tempo heeft, net als hij thuis soms deed, ook een krant opgevouwen en kijkt er heel aandachtig in. Rob lacht tegen Marjan.

Vader heeft zijn pijp opgestoken. Hij zit rustig te roken, terwijl hij met de andere heren de toestand bespreekt. Marjan kijkt opzij. Daar zit moeder. Ze praat met de gastvrouw en met de moeder van Yvonne. Haar gezicht is ontspannen en ze kijkt verheugd.

Het is niet te geloven, denkt Marjan, terwijl ze door het raam naar buiten kijkt, waar Yvonne een spelletje doet met een paar kleuters, dat het voorbij is, dat we niet meer telkens hoeven te waarschuwen: pas op!

En dat denken ze allemaal.

Hun gebed is verhoord. God heeft hen naar de veiligheid gebracht. Ze danken Hem.